

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 22. september 2023
(OR. en)

13299/23

Institutsioonidevaheline
dokument:
2023/0335(NLE)

ECOFIN 913
FIN 947
UEM 252

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	22. september 2023
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2023) 555 final
Teema:	Ettepanek: NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS, millega muudetakse 6. juuli 2021. aasta rakendusotsust (EL) (ST 10149/2021, ST 10149/2021 ADD 1) Portugali taaste- ja vastupidavuskavale antud hinnangu heakskiitmise kohta

---

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2023) 555 final.

Lisatud: COM(2023) 555 final

Brüssel, 22.9.2023
COM(2023) 555 final

2023/0335 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS,

millega muudetakse 6. juuli 2021. aasta rakendusotsust (EL) (ST 10149/2021, ST 10149/2021 ADD 1) Portugali taaste- ja vastupidavuskavale antud hinnangu heakskiitmise kohta

{SWD(2023) 318 final}

Ettepanek:

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS,

millega muudetakse 6. juuli 2021. aasta rakendusotsust (EL) (ST 10149/2021, ST 10149/2021 ADD 1) Portugali taaste- ja vastupidavuskavale antud hinnangu heakskiitmise kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. veebruari 2021. aasta määrust (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusrahu¹, eriti selle artiklit 20 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Pärast seda, kui Portugal esitas 22. aprillil 2021 riikliku taaste- ja vastupidavuskava, esitas komisjon nõukogule oma positiivse hinnangu selle kohta. Nõukogu kiitis positiivse hinnangu heaks nõukogu 6. juuli 2021. aasta rakendusotsusega².
- (2) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 11 lõikele 2 tuleks igale riigile tagastamatus vormis antava maksimaalse rahalise toetuse arvutust määruuses sätestatud meetodika kohaselt ajakohastada 30. juuniks 2022. 30. juunil 2022 esitas komisjon ajakohastamise tulemused Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
- (3) 26. mail 2023 esitas Portugal kooskõlas määruse (EL) 2021/241 artikliga 21c komisjonile muudetud riikliku taaste- ja vastupidavuskava, sealhulgas REPowerEU peatüki.
- (4) Muudetud taaste- ja vastupidavuskavas võetakse vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 18 lõikele 2 arvesse ka ajakohastatud maksimaalset rahalist toetust ning see sisaldab taotlust laenuetoetuse saamiseks lisareformide ja -investeeringute eesmärgil vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 14 lõikele 2 ja põhjendatud taotlust komisjonile teha ettepanek muuta nõukogu rakendusotsust vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 21 lõikele 1, pidades silmas, et taaste- ja vastupidavuskava ei ole objektiivsete asjaolude tõttu enam võimalik teatavas osas täita. Portugali esitatud taaste- ja vastupidavuskava muudatused puudutavad 75 meetet kooskõlas artikli 18 lõikega 2 ja artikliga 21.
- (5) 14. juulil 2023 esitas nõukogu Euroopa poolaasta raames Portugalile oma soovitusel. Eelkõige soovitas nõukogu Portugalil parandada maksu- ja sotsiaalkaitseüsteemi tõhusust, hoogustada üleminekut ringmajandusele, vähendada üldist sõltuvust

¹ ELT L 57, 18.2.2021, lk 17.

² ST 10149/2021, ST 10149/2021 ADD1.

fossiilkütustest, kiirendada elektrivõrkude ajakohastamise ja lubade andmise lihtsustamise kaudu taastuvenergia kasutuselevõttu, suurendada elektrivõrguühendusi, salvestusvõimsust ja digitaliseerimist ning tugevdada stiimuleid hoonete energiatõhususe parandamiseks.

- (6) Muudetud taaste- ja vastupidavuskava esitati pärast konsultatsioone, mis korraldati kooskõlas riikliku õigusraamistikuga, kaasates kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi, sotsiaalpartnereid, kodanikuühiskonna organisatsioone, noorteorganisatsioone ja muid asjaomaseid sidusrühmi. Kokkuvõtte konsultatsioonidest esitati koos muudetud riikliku taaste- ja vastupidavuskavaga. Kooskõlas määruse (EL) 2021/241 artikliga 19 hindas komisjon muudetud taaste- ja vastupidavuskava asjakohasust, tulemuslikkust, tõhusust ja sidusust, lähtudes kõnealuse määruse V lisas esitatud hindamissuunistest.

Ajakohastamine vastavalt määruse 2021/241 artikli 18 lõikele 2

- (7) Portugali esitatud muudetud taaste- ja vastupidavuskavas on ajakohastatud 35 meetet, et võtta arvesse ajakohastatud maksimaalset rahalist toetust. Portugal on selgitanud, et maksimaalse rahalise toetuse suurenemine 13 907 294 284 eurolt³ 15 540 390 877 eurole⁴ võimaldab tal esitada 21 uut meetet ja suurendada olemasolevate investeeringute mahtu.
- (8) Muudetud taaste- ja vastupidavuskava sisaldab 21 uut meetet, mis kuuluvad komponendi 1 (riiklik tervishoiuteenistus), komponendi 2 (eluase), komponendi 3 (sotsiaalmeetmed), komponendi 5 (investeeringud ja innovatsioon), komponendi 6 (kvalifikatsioonid ja oskused), komponendi 10 (meri), komponendi 12 (biomajandus), komponendi 15 (kestlik liikuvus), komponendi 16 (ettevõtted 4.0), komponendi 17 (riigi rahanduse kvaliteet ja jätkusuutlikkus) ja komponendi 19 (digitaalne avalik haldus) alla.
- (9) Need meetmed hõlmavad kolme uut reformi: komponendi 3 (sotsiaalmeetmed) reformiga RE-C03-r38 (sotsiaalkindlustussüsteemi lihtsustamine ja tõhusus) luuakse ühtne sotsiaalkindlustushüvitis, komponendi 12 (biomajandus) reformiga TC-C12-r39 (ringmajanduse ja tõhusama jäätmekäitluse edendamine) luuakse mitmesugused meetmed ringlussevõtu ja taaskasutamise ergutamiseks, et vältida jäätmete prügilasse ladestamist ja põletamist, ning komponendi 17 (riigi rahanduse kvaliteet ja jätkusuutlikkus) reformiga TD-C17-r40 (maksusüsteemi lihtsustamine) luuakse uus tehniline üksus maksupoliitika hindamiseks ja jälgimiseks ning vähendatakse maksusoodustuste arvu, et luua süsteem uute ja olemasolevate maksusoodustuste hindamiseks ja jälgimiseks.
- (10) Samuti hõlmavad need meetmed 18 uut investeeringut: komponendi 1 (riiklik tervishoiuteenistus) investeering RE-C01-i10 (riikliku tervishoiuteenistuse tehnoloogia moderniseerimise programm), millega haiglatele ostetakse statsionaarseid meditsiiniseadmeid; komponendi 2 (eluase) investeering RE-C02-i07 (elamuehituskruuntide taristu), millega rajatakse uus või parandatakse olemasolevat taristut ehituskruuntide eraldamiseks välja valitud kandidaatidele; komponendi 2

³ See summa vastab rahaeraldise summale, mis jääb alles pärast määruse (EL) 2021/241 artikli 6 lõikes 2 sätestatud kuludest Portugali proportsionaalse osa mahaarvamist ning mis arvutatakse kõnealuse määruse artiklis 11 sätestatud meetodika kohaselt.

⁴ See summa vastab rahaeraldise summale, mis jääb alles pärast määruse (EL) 2021/241 artikli 6 lõikes 2 sätestatud kuludest Portugali proportsionaalse osa mahaarvamist ning mis arvutatakse kõnealuse määruse artiklis 11 sätestatud meetodika kohaselt.

(eluase) investeering RE-C02-i08-RAA (sotsiaalelamufondi tugevdamine), millega leibkondadele tehakse kättesaadavaks veel 3 640 eluaset; komponendi 3 (sotsiaalmeetmed) investeering RE-C03-i07-RAA (vanurite hooldekodude (ERPI) võrgu ajakohastamine ja laiendamine), millega laiendatakse ja renoveeritakse olemasolevaid asutusi, et pakkuda Assooridel vanuritele spetsiaalset alalist koduhooldust; komponendi 5 (investeeringud ja innovatsioon) investeering RE-C05-i07-RAM (Madeira äriühingute kapitaliseerimisvahendid), millega Madeira ettevõtetele antakse laenu tagatise; komponendi 5 (investeeringud ja innovatsioon) investeering RE-C05-i08 (digitaalteaduse edendamine), millega kiirendatakse riikliku teadus- ja tehnoloogiasüsteemi digiüleminekut; komponendi 5 (investeeringud ja innovatsioon) investeering RE-C05-i09 (laiendatud meede: äriinnovatsiooni tegevuskavade/liitude mobiliseerimine), millega suurendatakse innovatsiooni tegevuskavade tulemusena loodavate protsesside, toodete ja teenuste arvu; komponendi 5 (investeeringud ja innovatsioon) investeering RE-C05-i10 (laiendatud meede: keskkonnahoidlike äriinnovatsiooni tegevuskavade/liitude mobiliseerimine), millega suurendatakse keskkonnahoidlike tegevuskavade tulemusena loodavate protsesside, toodete ja teenuste arvu; komponendi 6 (kvalifikatsioonid ja oskused) investeering RE-C06-i06 (teadussuutlikkus), millega muu hulgas toetatakse alusuuringuid ja teadmussiiret, et edendada kõrgharidusasutustes innovatsiooni ja ettevõtlust; komponendi 6 (kvalifikatsioonid ja oskused) investeering RE-C06-i07 (digipöörde hoogustamine), millega toetatakse digitehnoloogia edusammude kasutuselevõttu põllumajandus- ja meditsiinihariduses ning suurendatakse digioskuskoolituste pakkumise suutlikkust; komponendi 6 (kvalifikatsioonid ja oskused) investeering RE-C06-i08-RAM (CITMA hoone juurdeehitus), millega Madeira teadus- ja tehnoloogiakeskuse hoonele lisatakse kolm korrust ja laiendatakse hoone esimest korrust; komponendi 10 (meri) investeering TC-C10-i05-RAA (kalandus- ja vesiviljelussektori energiapööre ja digitaliseerimine ning nende keskkonnamõju vähendamine), millega toetatakse projekte, mille eesmärk on parandada Assooride kalandus- ja vesiviljelussektori energiatõhusust, vähendada nende tekitavate jäätmete hulka ja ökoloogilist jalajälge ning edendada nendes ringmajandust; komponendi 10 (meri) investeering TC-C10-i06-RAM (ookeanitehnoloogia), millega ehitatakse energiatõhus mitmeotstarbeline uurimislav ja ostetakse mehitamata sõidukid mereuuringuteks; komponendi 15 (kestlik liikuvus) investeering TC-C15-i06 (raudteetranspordi digitaliseerimine), millega asendatakse riikliku raudtee põhjaliini signaalimissüsteem, et muuta see koostalitlusvõimeliseks uue kiirrongiliiniga; komponendi 16 (ettevõtted 4.0) investeering TD-C16-i04 (tööstus 4.0), millega toetatakse projekte, mille eesmärk on edendada ettevõtete digipööret ja muuta need keskkonnasäästlikumaks; komponendi 16 (ettevõtted 4.0) investeering TD-C16-i05-RAA (Assooride ettevõtete digisuutlikkus ja -pööre), millega toetatakse Assooride ettevõtete digitaliseerimist ning Assooride teadus- ja tehnoloogiaparkide laiendamist; komponendi 16 (ettevõtted 4.0) investeering TD-C16-i06-RAM (ettevõtted 4.0), millega täiustatakse Madeira VKEde ärimudeleid, et muuta need digitaalsemaks, konkurentsivõimelisemaks ja vastupidavamaks; komponendi 19 (digitaalne avalik haldus) investeering TD-C19-i08 (arukad alad), millega toetatakse andmepõhistele vahenditele ja poliitikale tuginevat linnade planeerimist ja haldust.

- (11) Lisaks on Portugali esitanud muudetud taaste- ja vastupidavuskavas maksimaalse rahalise toetuse ajakohastamise kajastamiseks muudetud komponendi 1 (riiklik tervishoiuteenistus), komponendi 2 (eluase), komponendi 3 (sotsiaalmeetmed), komponendi 4 (kultuur), komponendi 10 (meri), komponendi 11 (tööstuse CO₂-heite vähendamine), komponendi 16 (ettevõtted 4.0), komponendi 19 (digitaalne avalik

haldus) ja komponendi 20 (digikool) meetmeid. Nimelt on muudetud komponendi 1 (riiklik tervishoiuteenistus) investeeringu RE-C01-i01 (esmatasandi tervishoiuasutuste suutlikkuse suurendamine) sihte 1.15 ja 1.18 ja kirjeldust, komponendi 3 (sotsiaalmeetmed) investeeringu RE-C03-i01 (uue põlvkonna seadmed ja sotsiaalsed lahendused) sihte 3.4 ja 3.5, komponendi 3 (sotsiaalmeetmed) investeeringu RE-C03-i04-RAA (vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemise piirkondliku strateegia rakendamine) sihti 3.15, komponendi 4 (kultuur) investeeringu RE-C04-i01 (kultuurivõrgustikud ja digipööre) eesmärki 4.3 ja kirjeldust, komponendi 4 (kultuur) investeeringu RE-C04-i02 (kultuuripärand) sihti 4.8 ja kirjeldust, komponendi 10 (meri) investeeringu TC-C10-i04-RAA (klastrite „Cluster do Mar dos Açores“ arendamine) kirjeldust, komponendi 11 (tööstuse CO₂-heite vähendamine) investeeringu TC-C11-i01 (tööstuse CO₂-heite vähendamine) sihti 11.3 ja kirjeldust, komponendi 12 (biomajandus) kirjeldust, komponendi 16 (ettevõtted 4.0) investeeringu TD-C16-i02 (ettevõtete digipööre) sihti 16.9, komponendi 19 (digitaalne avalik haldus) investeeringu TD-C19-i05 (Madeira avaliku halduse digipööre) kirjeldust, komponendi 19 (digitaalne avalik haldus) investeeringu TD-C19-i06 (Assooride avaliku halduse digipööre) eesmärki 19.18, komponendi 20 (digikool) investeeringu TD-C20-i02-RAA (digitaalharidus (Assoorid)) sihte 20.11 ja 20.12 ja kirjeldust ning komponendi 20 (digikool) investeeringu TD-C20-i03-RAM (hariduse digipöörde kiirendamine Madeira autonoomses piirkonnas) sihte 20.15 ja 20.16 ja eesmärki 20.18 ja kirjeldust, et seoses toetuse suurendamisega suurendada nõutavat rakendamise taset võrreldes algse kavaga. Samuti on lisatud komponendi 4 (kultuur) investeeringu RE-C04-i02 (kultuuripärand) siht 4.12, komponendi 10 (meri) investeeringu TC-C10-i04-RAA (klastrite „Cluster do Mar dos Açores“ arendamine) eesmärki 10.11, komponendi 19 (digitaalne avalik haldus) investeeringu TD-C19-i01 (avalike ja konsulaarteenuste ümberkujundamine) eesmärgid 19.25, 19.26 ja 19.27 ning investeeringu TD-C19-i05 (Madeira avaliku halduse digipööre) eesmärgid 19.28 ja 19.29, et seoses toetuse suurendamisega suurendada nõutavat rakendamise taset võrreldes algse kavaga.

- (12) Portugal on selgitanud, et uue reformiga TD-C19-r42 (uus hindamissüsteem avaliku halduse personali võimestamiseks ja uuendamiseks) loodud integreeritud avaliku halduse juhtimise ja tulemushindamise süsteemi (SIADAP) uue platvormi koolitus oli võimalik lisada komponendi 19 (digitaalne avalik haldus) investeeringule TD-C19-i07 (avaliku halduse asutused, kes loovad avalikku väärtust). See puudutab eesmärki 19.21. Sellest tulenevalt on Portugal taotlenud SIADAP platvormi koolituse lisamist ning nõukogu rakendusotsust tuleks vastavalt muuta.

Laenuaotlus vastavalt määruse 2021/241 artikli 14 lõikele 2

- (13) Portugali esitatud muudetud taaste- ja vastupidavuskava sisaldab taotlust laenuaotuse saamiseks, et võtta lisameetmeid, mis koosnevad viiest investeeringust ja kahest reformist, millega suurendatakse varem laenuaotust saanud investeeringu mahtu ning toetatakse varem tagastamatut rahalist toetust saanud viit investeeringut.
- (14) Portugal on taotlenud laenuaotust viie investeeringu jaoks. Esimene investeering RE-C02-i09 (meetme laiendamine: eluasemele juurdepääsu toetusprogramm (laen)) lisatakse komponendile 2 (eluse), et ehitada Assooridel 126 eluaset. Teine investeering RE-C05-i11 (laiendatud meede: äriinnovatsiooni tegevuskavade/liitude mobiliseerimine (laenud)) lisatakse komponendile 5 (investeeringud ja innovatsioon), et suurendada innovatsiooni tegevuskavade tulemusena loodavate protsesside, toodete ja teenuste arvu. Kolmas investeering RP-C05-i12 (laiendatud meede: keskkonnahoidlike äriinnovatsiooni tegevuskavade/liitude mobiliseerimine (laenud))

lisatakse komponendile 5 (investeeringud ja innovatsioon), et suurendada keskkonnahoidlike innovatsiooni tegevuskavade tulemusena loodavate protsesside, toodete ja teenuste arvu. Neljas investeering RE-C06-i09 (uued või renoveeritud koolid) lisatakse komponendile 6 (kvalifikatsioonide ja oskused), et ehitada uusi või renoveerida olemasolevaid Madeira riiklikke alg- ja keskkooli. Viies investeering TC-C10-i07 (keskkonnahoidlik laevandus) lisatakse komponendile 10 (meri), et toetada kauba- ja reisilaevade energiatõhusust suurendavaid meetmeid.

- (15) Portugal on esitanud ka kaks uut avaliku halduse reformi. Esimese reformiga TD-C19-r41 (juurdepääs avalikele teenustele: isiklikult kohapeal ja veebis toimuva juurdepääsu ühtlustamine ja tugevdamine) parandatakse komponendi 19 (digitaalne avalik haldus) raames isiklikult kohapeal ja veebis avalikele teenustele toimuva juurdepääsu koordineerimist ning teise reformiga TD-C19-r42 (uus hindamissüsteem avaliku halduse personali võimendamiseks ja uuendamiseks) luuakse komponendi 19 (digitaalne avalik haldus) raames uus avalike teenistujate hindamise süsteem.
- (16) Seoses selliste ettenägematute sündmustega nagu inflatsioon ja tarneahelahäired on Portugal oma taaste- ja vastupidavuskava hinnangulised kulud läbi vaadanud, mille tulemusena on suurenenud nii tagastamatu rahalise toetuse kui ka laenude kaudu rahastatavate meetmete kogukulu. Kuna tal on võimalik saada veel laenuetust, on Portugal suurenenud rahastamisvajaduste katmiseks taotlenud, et teatavaid meetmeid toetataks tagastamatu toetuse asemel laenuetusest.
- (17) See puudutab komponendi 7 (taristu) investeeringut C07-i03 (piiriüleised ühendused), komponendi 7 (taristu) investeeringut C07-i04 (ettevõtjate vastuvõtualad – juurdepääs teedele), komponendi 9 (veemajandus) investeeringut RE-C09-i04 (Crato mitmeotstarbelise hüdraulilise ettevõtte ehitusetaap), komponendi 10 (meri) investeeringut TC-C10-i03 (Atlandi kaitseoperatsioonide keskus ja mereväeplatvorm) ning komponendi 15 (kestlik liikuvus) investeeringut C15-i03 (kergraudtee Odivelas – Loures).
- (18) Lisaks on Portugal taotlenud täiendavat laenuetust, et suurendada juba laenuetust saanud investeeringu mahtu. See puudutab komponendi 2 (eluase) investeeringut RE-C02-i06 (üliõpilaste majutus taskukohaste hindadega) ning sihte 2.26, 2.27 ja 2.28, mille raames Portugal kavatses pakkuda üliõpilastele 3 000 lisamajutuskohta.
- (19) Komisjon on hinnanud muudetud taaste- ja vastupidavuskava, sealhulgas laenuetuse taotlust, määruse 2021/241 artikli 19 alusel.

Taaste- ja vastupidavuskava muutmine vastavalt määruse 2021/241 artiklile 21

- (20) Portugali taaste- ja vastupidavuskavasse objektiivsete asjaolude tõttu tehtud muudatused puudutavad 45 meetet.
- (21) Portugal on selgitanud, et 21 meetet ei ole enam võimalik algse taaste- ja vastupidavuskava ajakava piires täielikult täita, sest inflatsiooni ja/või tarneahelahäirete tõttu on hankemenetlused ebaõnnestunud ja/või tekkinud viivitused materjali ja/või teenuste hankimises. See puudutab komponendi 1 (riiklik tervishoiuteenistus) investeeringu RE-C01-i01 (esmatasandi tervishoiuasutuste suutlikkuse suurendamine) sihti 1.14, komponendi 1 (riiklik tervishoiuteenistus) investeeringu RE-C01-i02 (integreeritud pikaajalise ravi riiklik võrgustik ja palliatiivse ravi riiklik võrgustik) sihti 1.22 ning komponendi 1 (riiklik tervishoiuteenistus) investeeringu RE-C01-i06 (digipööre tervishoiu) sihti 1.34. Samuti puudutab see komponendi 2 (eluase) investeeringu RE-C02-i06 (üliõpilaste majutus taskukohaste hindadega) sihte 2.26, 2.27 ja 2.28. Samuti puudutab see

komponendi 3 (sotsiaalmeetmed) investeeringu RE-C03-i04-RAA (vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemise piirkondliku strateegia rakendamine – sotsiaalse toetuse võrgustikud) sihti 3.13. Samuti puudutab see komponendi 5 (investeeringud ja innovatsioon) investeeringu RE-C05-i05-RAA (Assooride põllumajanduse elavdamine) sihti 5.19. Samuti puudutab see komponendi 6 (kvalifikatsioonid ja oskused) investeeringu RE-C06-i02 (jätkusuutliku tööhõive tagamise kohustus) sihti 6.5 ja kirjeldust. Samuti puudutab see komponendi 7 (taristu) investeeringu RE-C07-i05-RAA (logistikaringid – Assooride piirkondlik võrgustik) sihte 7.14 ja 7.15 ning kirjeldust. Samuti puudutab see komponendi 8 (metsad) investeeringu RE-C08-i04 (maapõlengute ennetamise ja nende vastu võitlemise vahendid) sihti 8.12. Samuti puudutab see komponendi 9 (veemajandus) investeeringu RE-C09-i02 (Crato mitmeotstarbeline hüdrauliline ettevõtte) eesmärgi 9.10 ja 9.11 ning komponendi 9 (veemajandus) investeeringu RE-C09-i03-RAM (Madeira veekasutuse tõhustamise ning tarne- ja niisutussüsteemide tugevdamise kava) sihti 9.12 ja kirjeldust. Samuti puudutab see komponendi 10 (meri) investeeringu TC-C10-i03 (Atlandi kaitseoperatsioonide keskus ja mereväeplatvorm) eesmärgi 10.5 ja 10.7 ning komponendi 10 (meri) investeeringut TC-C10-i04-RAA (klastrit „Cluster do Mar dos Açores“ arendamine). Samuti puudutab see komponendi 14 (vesinik ja taastuvad energiaallikad) investeeringu TC-C14-i01 (vesinik ja taastuvad gaasid) sihti 14.3 ja kirjeldust, komponendi 14 (vesinik ja taastuvad energiaallikad) investeeringu TC-C14-i02-RAM (taastuvelektri tootmine Madeira saarestikus) eesmärgi 14.4 ja sihti 14.5 ning komponendi 14 (vesinik ja taastuvad energiaallikad) investeeringu TC-C14-i03-RAA (energiasüsteemi ümberkujundamine Assooridel) sihte 14.11, 14.12 ja 14.13 ning kirjeldust. Samuti puudutab see komponendi 15 (kestlik liikuvus) investeeringu TC-C15-i01 (Lissaboni metroovõrgu laiendamine – Punane liin Alcântarasse) eesmärgi 15.1 ja 15.2, sihti 15.3 ning kirjeldust, komponendi 15 (kestlik liikuvus) investeeringu C15-i02 (Porto metroovõrgu laiendamine – Casa da Música-Santo Ovídio) eesmärgi 15.4 ja 15.5, sihti 15.6 ning kirjeldust, komponendi 15 (kestlik liikuvus) investeeringu TC-C15-i03 (kergraudtee Odivelas – Loures) eesmärgi 15.7 ja 15.8 ning sihti 15.9 ning komponendi 15 (kestlik liikuvus) investeeringu TC-C15-i04 (bussi kiirtransiit Boavista – Império) sihti 15.11 ja kirjeldust. Samuti puudutab see komponendi 16 (ettevõtted 4.0) investeeringu TD-C16-i02 (ettevõtete digipööre) sihte 16.5 ja 16.6. Samuti puudutab see komponendi 17 (riigi rahanduse kvaliteet ja jätkusuutlikkus) investeeringu TD-C17-i01 (avaliku sektori finantsjuhtimise infosüsteemid) eesmärgi 17.9. Samuti puudutab see komponendi 20 (digikool) investeeringu TD-C20-i01 (digipööre hariduses) sihte 20.4, 20.5 ja 20.6. Sellest tulenevalt on Portugal taotlenud eespool nimetatud eesmärkide ja sihtide muutmist ja nende saavutamise ajakava pikendamist ning nõukogu rakendusotsust tuleks vastavalt muuta.

- (22) Portugal on selgitanud, et komponendi 3 (sotsiaalmeetmed) investeeringut RE-C03-i02 (juurdepääsetavus 360°) ei ole enam võimalik algse taaste- ja vastupidavuskava ajakava piires rakendada, sest tema arvates peaksid investeeringut koordineerima omavalitsusüksused, kuid oma ülesannete täitmine on nõudnud neilt aega. See nõuab komponendi 3 (sotsiaalmeetmed) investeeringu RE-C03-i02 (juurdepääsetavus 360°) sihti 3.6 pikendamist. Sellest tulenevalt on Portugal taotlenud rakendamise ajakava pikendamist ja eespool nimetatud muudatuse tegemist ning nõukogu rakendusotsust tuleks vastavalt muuta.
- (23) Portugal on selgitanud, et komponendi 5 (investeeringud ja innovatsioon) investeeringut RE-C05-i06 (ettevõtete kapitaliseerimine ja finantsiline vastupanuvõime / Banco Português de Fomento) ei ole enam võimalik algse taaste- ja

vastupidavuskava ajakava piires rakendada, sest makromajanduslikud tingimused on põhjustanud viivitusi ja ebakindlus on kasvanud. See nõuab komponendi 5 (investeeringud ja innovatsioon) investeeringu RE-C05-i06 (ettevõtete kapitaliseerimine ja finantsiline vastupanuvõime / Banco Português de Fomento) sihi 5.29 pikendamist ja uue vahesihhi 5.43 kehtestamist. Sellest tulenevalt on Portugal taotlenud rakendamise ajakava pikendamist ja eespool nimetatud muudatuse tegemist ning nõukogu rakendusotsust tuleks vastavalt muuta.

- (24) Portugal on selgitanud, et komponendi 6 (kvalifikatsioonide ja oskuste) investeeringut RE-C06-i02 (jätkusuutliku tööhõive tagamise kohustus) ei ole enam võimalik algse taaste- ja vastupidavuskava ajakava piires rakendada. Kuna tööturg on taastunud oodatust kiiremini, on investeeringut kasutatud vähemate töötajate abistamiseks. Selleks et jõuda suurema hulga töötajateni ja suurendada investeeringu mõju, on Portugal taotlenud rakendusperioodi pikendamist. See nõuab komponendi 6 (kvalifikatsioonid ja oskused) investeeringu RE-C06-i02 (jätkusuutliku tööhõive tagamise kohustus) sihi 6.5 pikendamist ja kirjelduse muutmist. Sellest tulenevalt on Portugal taotlenud rakendamise ajakava pikendamist ja eespool nimetatud muudatuse tegemist ning nõukogu rakendusotsust tuleks vastavalt muuta.
- (25) Portugal on selgitanud, et komponendi 9 (veemajandus) investeeringut RE-C09-i01 (Algarve veetõhususe piirkondlik kava) ei ole enam võimalik algse taaste- ja vastupidavuskava ajakava piires rakendada, sest rõhumõõdetorude tarnimine hilineb ja need tuleb suurte põudade tõttu paigaldada sügavamale, mis põhjustab viivitusi. See nõuab komponendi 9 (veemajandus) investeeringu RE-C09-i01 (Algarve veetõhususe piirkondlik kava) sihi 9.1 ja eesmärkide 9.5, 9.6 ja 9.7 pikendamist ning kirjelduse muutmist. Sellest tulenevalt on Portugal taotlenud rakendamise ajakava pikendamist ja eespool nimetatud muudatuste tegemist ning nõukogu rakendusotsust tuleks vastavalt muuta.
- (26) Portugal on selgitanud, et komponendi 2 (eluase) investeeringut RE-C02-i05 (taskukohane avalik eluase) ei ole enam võimalik algses taaste- ja vastupidavuskavas esitatud kujul täielikult rakendada. Kuigi investeeringu maht ja lõpptähtaeg jäävad samaks, põhjustavad tarneahelahäired ja kiire inflatsioon rakendamisel viivitusi. See nõuab komponendi 2 (eluase) investeeringu RE-C02-i05 (taskukohane avalik eluase) vahesihide 2.21, 2.22, 2.23 ja 2.24 vähendamist. Sellest tulenevalt on Portugal taotlenud eespool nimetatud sihtide vähendamist ja eespool nimetatud muudatuste tegemist ning nõukogu rakendusotsust tuleks vastavalt muuta.
- (27) Portugal on selgitanud, et komponendi 16 (ettevõtted 4.0) investeeringu TD-C16-i03 (ettevõtete digipöörde katalüsaator) lõpptähtaeg jääb samaks, kuid investeeringut ei ole enam võimalik algse taaste- ja vastupidavuskava ajakava kohaselt täielikult rakendada, sest on tekkinud tehnilised ja õiguslikud probleemid. See nõuab komponendi 16 (ettevõtted 4.0) investeeringu TD-C16-i03 (ettevõtete digipöörde katalüsaator) eesmärgi 16.14 pikendamist. Sellest tulenevalt on Portugal taotlenud eespool nimetatud eesmärgi saavutamise ajakava pikendamist ning nõukogu rakendusotsust tuleks vastavalt muuta.
- (28) Portugal on selgitanud, et komponendi 19 (digitaalne avalik haldus) investeeringu TD-C19-i04 (tõhus, turvaline ja jagatud digitaalne taristu)_lõpptähtaeg jääb samaks, kuid investeeringut ei ole enam võimalik algse taaste- ja vastupidavuskava ajakava kohaselt täielikult rakendada, sest on tekkinud tarneahelahäired. See nõuab komponendi 19 (digitaalne avalik haldus) investeeringu TD-C19-i04 (tõhus, turvaline ja jagatud digitaalne taristu) eesmärgi 19.12 pikendamist. Sellest tulenevalt on Portugal taotlenud

eespool nimetatud eesmärgi saavutamise ajakava pikendamist ning nõukogu rakendusotsust tuleks vastavalt muuta.

- (29) Portugal on selgitanud, et kuut meedet ei ole enam võimalik algses taaste- ja vastupidavuskavas esitatud mahus täielikult rakendada, sest on tekkinud tarneahelahäired ja inflatsioon on kiirenenud. See nõuab komponendi 2 (eluase) investeeringu RE-C02-i02 (riiklik erakorralise ja ajutise majutamise toetus) sihi 2.6 vähendamist, komponendi 2 (eluase) investeeringu RE-C02-i03-RAM (sotsiaalelamute pakkumise suurendamine Madeira autonoomses piirkonnas) sihi 2.9 väljajätmist, sihi 2.10 lähtealuse muutmist, sihi 2.11 vähendamist ja kirjelduse muutmist ning komponendi 2 (eluase) RE-C02-i04-RAA (Assooride autonoomse piirkonna majutussuutlikkuse parandamine) sihi 2.15 väljajätmist, sihtide 2.16, 2.17 ja 2.18 vähendamist ja kirjelduse muutmist. Samuti nõuab see komponendi 5 (investeeringud ja innovatsioon) investeeringu RE-C05-i05-RAA (Assooride põllumajanduse elavdamine) sihi 5.21 vähendamist. Samuti nõuab see komponendi 14 (vesinik ja taastuvad energiaallikad) investeeringu TC-C14-i01 (vesinik ja taastuvad gaasid) sihi 14.3 vähendamist. Samuti nõuab see komponendi 16 (ettevõtted 4.0) investeeringu TD-C16-i02 (ettevõtete digipööre) sihtide 16.8 ja 16.10 vähendamist ning kirjelduse muutmist. Sellest tulenevalt on Portugal taotlenud eespool nimetatud sihtide vähendamist ja eespool nimetatud muudatuste tegemist ning nõukogu rakendusotsust tuleks vastavalt muuta.
- (30) Portugal on selgitanud, et komponendi 3 (sotsiaalmeetmed) investeeringut RE-C03-i04-RAA (vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemise piirkondliku strateegia rakendamine) ei ole enam võimalik algses taaste- ja vastupidavuskavas esitatud mahus täielikult rakendada. Oodatust rohkem on vähenenud sotsiaalse kaasatuse sissetulekut saavate inimeste arv, kes võivad investeeringust abi saada. See nõuab komponendi 3 (sotsiaalmeetmed) investeeringu RE-C03-i04-RAA (vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemise piirkondliku strateegia rakendamine) sihi 3.12 vähendamist. Sellest tulenevalt on Portugal taotlenud eespool nimetatud sihi vähendamist ja eespool nimetatud muudatuse tegemist ning nõukogu rakendusotsust tuleks vastavalt muuta.
- (31) Portugal on selgitanud, et komponendi 16 (ettevõtted 4.0) investeeringut TD-C16-i01 (ettevõtete digitaalne võimestamine) ei ole enam võimalik algses taaste- ja vastupidavuskavas esitatud mahus täielikult rakendada, sest on tekkinud ettenägematud tehnilise koostalitluse probleemid ja koolitusel on osaletud oodatust vähem. See nõuab komponendi 16 (ettevõtted 4.0) investeeringu TD-C16-i01 (ettevõtete digitaalne võimestamine) sihi 16.4 vähendamist ja kirjelduse muutmist. Sellest tulenevalt on Portugal taotlenud eespool nimetatud sihi vähendamist ja eespool nimetatud muudatuse tegemist ning nõukogu rakendusotsust tuleks vastavalt muuta.
- (32) Portugal on selgitanud, et komponendi 19 (digitaalne avalik haldus) investeeringut TD-C19-i07 (avaliku halduse asutused, kellel on õigus luua avalikku väärtust) ei ole enam võimalik algses taaste- ja vastupidavuskavas esitatud mahus täielikult rakendada. Oodatust suurem arv inimesi on jäänud pensionile ja koolituskeskuste ehitamine on viibinud, mistõttu on vähenenud koolitustel osalejate hulk. See nõuab komponendi 19 (digitaalne avalik haldus) investeeringu TD-C19-i07 (avaliku halduse asutused, kellel on õigus luua avalikku väärtust) sihi 19.21 vähendamist.
- (33) Portugal on selgitanud, et komponendi 1 (riiklik tervishoiuteenistus) investeeringut RE-C01-i04 (seadmed uutele haiglatele Seixalis, Sintras ja Ida-Lissabonis) ei ole enam võimalik algses taaste- ja vastupidavuskavas esitatud kujul täielikult rakendada. Inflatsiooni, tarnehäirete ja ehitusprojekti lepingu sõlmimist käsitleva kohtuvaidluse

tõttu on Sintra ja Ida-Lissaboni haigla ehitamisel tekkinud märkimisväärsed viivitused. Portugal on taotlenud, et investeeringust toetataks osaliselt Ida-Lissaboni haigla ehitust (mitte ei rahastataks ainult osa selle seadmeid) ning rahastataks muude Lissaboni ja Vale do Tejo piirkonna haiglate seadmeid. See nõuab investeeringu RE-C01-i04 (seadmed uutele haiglatele Seixalis, Sintras ja Ida-Lissabonis) eesmärgi 1.26 muutmist, uue eesmärgi 1.40 lisamist, kirjelduse muutmist ja ümbernimetamist investeeringuks RE-C01-i04 (Ida-Lissaboni haigla ehitamine ning seadmed uutele haiglatele Seixalis, Sintras ning Ida-Lissabonis ja Vale do Tejos). Sellest tulenevalt on Portugal taotlenud eespool nimetatud muudatuse tegemist ning nõukogu rakendusotsust tuleks vastavalt muuta.

- (34) Portugal on selgitanud, et kaht meetet ei ole enam võimalik algsel kujul täielikult rakendada, sest tarneahelahäirete ja hinnatõusu tõttu ei osalenud hankemenetlustes ühtegi pakkujat, kuid see ei mõjuta meetmete mahtu. See nõuab komponendi 3 (sotsiaalmeetmed) investeeringu RE-C03-i04-RAA (vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemise piirkondliku strateegia rakendamine) sihi 3.13 muutmist, nii et kavandatud arvu rehabilitatsioonikohti pakutaks kolme hoone asemel kahes. Samuti nõuab see komponendi 10 investeeringu TC-C10-i03 (Atlandi kaitseoperatsioonide keskus ja mereväeplatvorm) eesmärgi 10.5 muutmist, sest sõidukite käitamiseks ei ole vaja neid omandada. Sellest tulenevalt on Portugal taotlenud eespool nimetatud eesmärgi ja sihi muutmist ja eespool nimetatud muudatuste tegemist ning nõukogu rakendusotsust tuleks vastavalt muuta.
- (35) Portugal on selgitanud, et inflatsiooni tõttu ei ole enam võimalik kolme meetet algse kirjelduse kohaselt täielikult rakendada. See nõuab komponendi 1 (riiklik tervishoiuteenistus) investeeringu RE-C01-i01 (esmatasandi tervishoiuasutuste suutlikkuse suurendamine) eesmärgi 1.18 muutmist, et muuta selle kirjelduses nimetatud alameetmetele eraldatud toetussummasid. Samuti nõuab see komponendi 1 (riiklik tervishoiuteenistus) investeeringu RE-C01-i02 (integreeritud pikaajalise ravi riiklik võrgustik ja palliatiivse ravi riiklik võrgustik) sihi 1.21 muutmist, et muuta selle kirjelduses loetletud alameetmetele eraldatud toetussummasid. Samuti nõuab see komponendi 1 (riiklik tervishoiuteenistus) investeeringu RE-C01-i05-RAM (Madeira piirkondliku tervishoiuteenistuse tugevdamine) sihi 1.30 all loetletud alameetmetele eraldatud toetussummade väljajätmist. Samuti nõuab see komponendi 8 (metsad) investeeringu RE-C08-i05 (programm „Rohkem metsa“) sihi 8.13 muutmist, et muuta selle kirjelduses esitatud kulusid. Sellest tulenevalt on Portugal taotlenud eespool nimetatud eesmärgi ja sihtide muutmist ja teatavatele alameetmetele eraldatud toetussummasid muudatuste tegemist ning nõukogu rakendusotsust tuleks vastavalt muuta.
- (36) Portugal on selgitanud, et 15 meetet ei ole enam võimalik algsel kujul täielikult rakendada, sest ametiasutustest sõltumatud ootamatud õiguslikud või tehnilised raskused on tinginud vajaduse muuta nende meetmete teatavaid aspekte või neist loobuda, et rakendada asjakohasemaid või tõhusamaid lahendusi. See nõuab komponendi 1 (riiklik tervishoiuteenistus) investeeringu RE-C01-i02 (integreeritud pikaajalise ravi riiklik võrgustik ja palliatiivse ravi riiklik võrgustik) kirjelduse muutmist. Samuti nõuab see komponendi 2 (eluase) investeeringu RE-C02-i01 (eluasemele juurdepääsu toetusprogramm) sihtide 2.2 ja 2.3 muutmist ning uue sihi 2.29 lisamist. Samuti nõuab see komponendi 3 (sotsiaalmeetmed) investeeringu RE-C03-i01 (uue põlvkonna seadmed ja sotsiaalsed lahendused) sihi 3.4 muutmist. Samuti nõuab see komponendi 6 (kvalifikatsioonid ja oskused) investeeringu RE-C06-i02 (jätkusuutliku tööhõive tagamise kohustus) kirjelduse muutmist. Samuti nõuab see

komponendi 6 (kvalifikatsioonid ja oskused) investeeringu RE-C06-i05-RAA (täiskasvanu kvalifikatsioon ja elukestev õpe (Assooride autonoomne piirkond)) sihi 6.11 ja kirjelduse muutmist. Samuti nõuab see komponendi 9 (veemajandus) investeeringu RE-C09-i02 (Crato mitmeotstarbeline hüdrauliline ettevõtte) kirjelduse muutmist. Samuti nõuab see komponendi 10 (meri) investeeringu TC-C10-i01 (sinine keskus, sinise majanduse taristuvõrgustik) sihi 10.3 muutmist. Samuti nõuab see komponendi 10 (meri) investeeringu TC-C10-i04-RAA (klastrit „Cluster do Mar dos Açores“ arendamine) eesmärgi 10.10 ja kirjelduse muutmist. Samuti nõuab see komponendi 14 (vesinik ja taastuvad energiaallikad) investeeringu TC-C14-i01 (vesinik ja taastuvad gaasid) kirjelduse muutmist. Samuti nõuab see komponendi 14 (vesinik ja taastuvad energiaallikad) investeeringu TC-C14-i03-RAA (energiasüsteemi ümberkujundamine Assooridel) eesmärgi 14.12 ja kirjelduse muutmist. Samuti nõuab see komponendi 15 (kestlik liikuvus) investeeringu TC-C15-i03 (kergraudtee Odivelas – Loures) eesmärgi 15.9 ja kirjelduse muutmist. Samuti nõuab see komponendi 15 (kestlik liikuvus) investeeringu TC-C15-i04 (bussi kiirtransiit Boavista – Império) kirjelduse muutmist. Samuti nõuab see komponendi 16 (ettevõtted 4.0) investeeringu TD-C16-i01 (ettevõtete digitaalne võimestamine) sihtide 16.2 ja 16.3 ning kirjelduse muutmist. Samuti nõuab see komponendi 16 (ettevõtted 4.0) investeeringu TD-C16-i02 (ettevõtete digipööre) sihtide 16.6 ja 16.8 ning kirjelduse muutmist. Samuti nõuab see komponendi 19 (digitaalne avalik haldus) investeeringu TD-C19-i05 (Madeira avaliku halduse digipööre) eesmärgi 19.17 muutmist. Sellest tulenevalt on Portugal taotlenud eespool nimetatud investeeringueesmärkide, -sihtide ja -kirjelduste muutmist ja eespool nimetatud muudatuste tegemist ning nõukogu rakendusotsust tuleks vastavalt muuta.

- (37) Portugal on selgitanud, et komponendi 6 (kvalifikatsioonid ja oskused) investeeringut RE-C06-i01 (kutseharidus- ja koolitusasutuste ajakohastamine) ei ole enam võimalik algsel kujul täielikult rakendada, kuid selle maht jääb samaks. Kuna COVID-19 pandeemia tõttu jäi turismisektor ilma kõrge kvalifikatsiooniga töötajatest, tuleb koolitada uusi töötajaid. Seepärast on investeeringule lisatud võimalus toetada turismisektori kutsekoolitust. See nõuab komponendi 6 (kvalifikatsioonid ja oskused) investeeringu RE-C06-i01 (kutseharidus- ja koolitusasutuste ajakohastamine) sihtide 6.3 ja 6.4 ning kirjelduse muutmist. Sellest tulenevalt on Portugal taotlenud eespool nimetatud investeeringusihtide ja -kirjelduse muutmist ja eespool nimetatud muudatuste tegemist ning nõukogu rakendusotsust tuleks vastavalt muuta.
- (38) Portugal on selgitanud, et viit meetet on muudetud, kuna on selge, et nende algse eesmärgi saavutamiseks on paremaid alternatiive. See nõuab komponendi 2 (eluase) RE-C02-i06 (üliõpilaste majutus taskukohaste hindadega) sihtide 2.25, 2.26, 2.27 ja 2.28 ning kirjelduse muutmist, et majutust oleks võimalik üürida ka teadlastele, õpetajatele ja mitteõpetavatele kõrgharidusasutuste töötajatele, kui üliõpilaste majutusvajadused on rahuldatud. Samuti nõuab see komponendi 8 (metsad) investeeringu RE-C08-i04 (maapõlengute ennetamise ja nende vastu võitlemise vahendid) sihi 8.11 muutmist, et üldise tuletõrjesuutlikkuse suurendamiseks oleks nelja kerge tuletõrjehelikopteri asemel võimalik osta kolm keskmise suurusega tuletõrjehelikopterit. Samuti nõuab see komponendi 11 (tööstuse CO₂-heite vähendamine) investeeringu TC-C11-i01 (tööstuse CO₂-heite vähendamine) kirjelduse muutmist, et hankeid saaks vajaduse korral korraldada igal ajal, mitte ainult kord aastas. Samuti nõuab see komponendi 20 (digikool) investeeringu TD-C20-i02-RAA (digitaalaridus (Assoorid)) sihtide 20.11 ja 20.12 ning kirjelduse muutmist, et projektorite asemel saaks osta interaktiivseid ekraane, nii et kaoks põhjendatu vajadus uuendada muutmälu ja tarkvara. Sellest tulenevalt on Portugal taotlenud

eespool nimetatud investeeringueesmärkide, -sihtide ja -kirjelduste muutmist ja eespool nimetatud muudatuste tegemist ning nõukogu rakendusotsust tuleks vastavalt muuta.

- (39) Komisjon leiab, et Portugali esitatud põhjused õigustavad määruse (EL) 2021/241 artikli 18 lõike 2 kohast ajakohastamist ja kõnealuse määruse artikli 21 lõike 2 kohast muutmist.

Tehniliste vigade parandamine

- (40) Nõukogu rakendusotsuse tekstist on leitud 138 tehnilist viga, mis mõjutab 46 meetme 79 eesmärki ja sihti. Nõukogu rakendusotsust tuleks muuta, et parandada tehnilised vead, mis ei kajasta komisjonile 22. aprillil 2021 esitatud taaste- ja vastupidavuskava sisu nii, nagu komisjon ja Portugal selles kokku leppisid. Need tehnilised vead puudutavad järgmisi meetmeid, eesmarke ja sihte: komponendi 1 (riiklik tervishoiuteenistus) reformi RE-r01 (esmatasandi tervishoiu reform) siht 1.3 ja kirjeldus, komponendi 1 (riiklik tervishoiuteenistus) reformi RE-r03 (riiklike haiglate juhtimismudeli reformi lõpuleviimine) eesmärk 1.12, komponendi 1 (riiklik tervishoiuteenistus) investeeringu RE-C01-i01 (esmatasandi tervishoiuasutuste suutlikkuse suurendamine) sihid 1.14 ja 1.15 ning eesmärgid 1.17 ja 1.18, komponendi 1 (riiklik tervishoiuteenistus) investeeringu RE-C01-i05-RAM (Madeira piirkondliku tervishoiuteenistuse tugevdamine) sihid 1.27 ja 1.30 ning kirjeldus, komponendi 1 (riiklik tervishoiuteenistus) investeeringu RE-C01-i07-RAM (Madeira piirkondliku tervishoiuteenistuse digitaliseerimine) kirjeldus ning komponendi 1 (riiklik tervishoiuteenistus) investeeringu RE-C01-i09 (üldine aktiivse elu toetamise süsteem) siht 1.38. Samuti puudutavad need tehnilised vead komponendi 2 (eluase) investeeringu RE-C02-i01 (eluasemele juurdepääsu toetusprogramm) sihte 2.2 ja 2.3, komponendi 2 (eluase) investeeringu RE-C02-i02 (riiklik erakorralise ja ajutise majutamise toetus) sihte 2.4, 2.5, 2.6, 2.7 ja 2.8 ning kirjeldust, komponendi 2 (eluase) investeeringu RE-C02-i03-RAM (sotsiaalelamute pakkumise suurendamine Madeira autonoomses piirkonnas) sihte 2.10 ja 2.11, komponendi 2 (eluase) investeeringu RE-C02-i04-RAA (Assooride autonoomse piirkonna majutussuutlikkuse parandamine) sihte 2.16 ja 2.18 ning kirjeldust ning komponendi 2 (eluase) investeeringu RE-C02-i06 (üliõpilaste majutus taskukohaste hindadega) sihte 2.25, 2.26, 2.27 ja 2.28. Samuti puudutavad need tehnilised vead komponendi 3 (sotsiaalmeetmed) investeeringu RE-C03-i01 (uue põlvkonna seadmed ja sotsiaalsed lahendused) sihte 3.4 ja 3.5 ning kirjeldust, komponendi 3 (sotsiaalmeetmed) investeeringu RE-C03-i02 (juurdepääsetavus 360°) kirjeldust, komponendi 3 (sotsiaalmeetmed) investeeringu RE-C03-i03-RAM (sotsiaalse reageerimise tugevdamine Madeira autonoomses piirkonnas) sihte 3.10, 3.11 ja 3.27 ning kirjeldust, komponendi 3 (sotsiaalmeetmed) investeeringu RE-C03-i04-RAA (vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemise piirkondliku strateegia rakendamine) sihte 3.12 ja 3.13 ning kirjeldust ning komponendi 3 (sotsiaalmeetmed) investeeringu RE-C03-i05 (platvorm + juurdepääs) eesmärki 3.19 ja kirjeldust. Samuti puudutavad need tehnilised vead komponendi 4 (kultuur) investeeringu RE-C04-i01 (kultuurivõrgustikud ja digipööre) eesmärki 4.4, sihte 4.5, 4.9 ja 4.10 ning kirjeldust ning komponendi 4 (kultuur) investeeringu RE-C04-i02 (kultuuripärand) eesmärki 4.11 ja kirjeldust. Samuti puudutavad need tehnilised vead komponendi 5 (investeeringud ja innovatsioon) investeeringu RE-C05-i01.01 (äriinnovatsiooni tegevuskavade/liitude mobiliseerimine) sihti 5.5 ja kirjeldust, komponendi 5 (investeeringud ja innovatsioon) investeeringu RE-C05-i01.02 (keskkonnahoidlikud äriinnovatsioon tegevuskavad/liidud) sihti 5.7 ja kirjeldust, komponendi 5 (investeeringud ja innovatsioon) investeeringu RE-C05-i02 (liidese

missioon – teadusliku ja tehnoloogilise tugivõrgustiku uuendamine ning tootmisstruktuuri juhendamine) sihti 5.9 ja kirjeldust, komponendi 5 (investeeringud ja innovatsioon) investeeringu RE-C05-i03 (kestliku põllumajanduse, toidutööstuse ja agrotööstuse teadus- ja innovatsioonikava) sihti 5.13 ja kirjeldust, komponendi 5 (investeeringud ja innovatsioon) RE-C05-i04-RAA (Assooride ettevõtlussüsteemi rekapiitaliseerimine) sihti 5.17 ja kirjeldust ning komponendi 5 (investeeringud ja innovatsioon) investeeringu RE-C05-i06 (ettevõtete kapitaliseerimine ja finantsiline vastupanuvõime / Banco Português de Fomento) sihti 5.29. Samuti puudutavad need tehnilised vead komponendi 6 (kvalifikatsioonid ja oskused) reformi RE-r14 (kutsehariduse ja -koolituse reform) kirjeldust, komponendi 6 (kvalifikatsioonid ja oskused) reformi RE-r16 (piirangute vähendamine rangelt reguleeritud kutsealadel) sihti 6.15 ja kirjeldust, komponendi 6 (kvalifikatsioonid ja oskused) reformi RE-C06-r17 (inimväärse töö edendamise tegevuskava) kirjeldust, komponendi 6 (kvalifikatsioonid ja oskused) investeeringu RE-C06-i01 (kutseharidus- ja koolitusasutuste ajakohastamine) kirjeldust, komponendi 6 (kvalifikatsioonid ja oskused) investeeringu RE-C06-i03 (täiskasvanutoetus) sihti 6.6 ja kirjeldust, komponendi 6 (kvalifikatsioonid ja oskused) investeeringu RE-C06-i04 (noorte tõuge – STEAM) sihte 6.8 ja 6.9 ning kirjeldust ning komponendi 6 (kvalifikatsioonid ja oskused) investeeringu RE-C06-i05-RAA (täiskasvanu kvalifikatsioon ja elukestev õpe) kirjeldust. Samuti puudutavad need tehnilised vead komponendi 7 (taristu) investeeringu RE-C07-i00 (elektrisõidukite laadimisvõrgu laiendamine) sihte 7.1, 7.2 ja 7.3, komponendi 7 (taristu) investeeringu RE-C07-i02 (puuduvad ühendused ja võrgustiku suutlikkuse suurendamine) kirjeldust, komponendi 7 (taristu) investeeringu RE-C07-i03 (piiriülesed ühendused) kirjeldust ning komponendi 7 (taristu) investeeringu RE-C07-i04 (ettevõtjate vastuvõtualad – juurdepääs teedele) kirjeldust. Samuti puudutavad need tehnilised vead komponendi 8 (metsad) reformi RE-r20 (maaomandi registrisüsteemi ja maakatte seiresüsteemi ümberkorraldamine) sihti 8.18 ja kirjeldust, komponendi 8 (metsad) investeeringu RE-C08-i01 (maastiku muundamine haavatavates metsapiirkondades) sihte 8.1 ja 8.20 ning kirjeldust, komponendi 8 (metsad) investeeringu RE-C08-i02 (maaomandi register ja maakatte seiresüsteem) sihte 8.5 ja 8.6 ning kirjeldust, komponendi 8 (metsad) investeeringu RE-C08-i03 (kütusekäitluse katkestused – põhivõrk) sihte 8.8 ja 8.9 ning kirjeldust, komponendi 8 (metsad) investeeringu RE-C08-i04 (maapõlengute ennetamise ja nende vastu võitlemise vahendid) sihti 8.11 ning komponendi 8 (metsad) investeeringu RE-C08-i05 (programm „Rohkem metsa“) sihte 8.13, 8.16 ja 8.21 ning kirjeldust. Samuti puudutavad need tehnilised vead komponendi 9 (veemajandus) investeeringu RE-C09-i01 (Algarve veetõhususe piirkondlik kava) sihti 9.5, komponendi 9 (veemajandus) investeeringu RE-C09-i02 (Crato mitmeotstarbeline hüdrauliline ettevõtte) kirjeldust ning komponendi 9 (veemajandus) investeeringu RE-C09-i03-RAM (Madeira veekasutuse tõhustamise ning tarne- ja niisutussüsteemide tugevdamise kava) kirjeldust. Samuti puudutavad need tehnilised vead komponendi 10 (meri) investeeringu TC-C10-i04-RAA (klastrit „Cluster do Mar dos Açores“ arendamine) eesmärki 10.9 ja 10.10. Samuti puudutavad need tehnilised vead komponendi 14 (vesinik ja taastuvad energiaallikad) investeeringu TC-C14-i03-RAA (energiasüsteemi ümberkujundamine Assooridel) kirjeldust. Samuti puudutavad need tehnilised vead komponendi 15 (kestlik liikuvus) investeeringu TC-C15-i04 (bussi kiirtransiit Boavista – Império) kirjeldust ja komponendi 15 (kestlik liikuvus) investeeringu TC-C15-i05 (ühistranspordi CO₂-heite vähendamine) eesmärki 15.12 ja kirjeldust. Samuti puudutavad need tehnilised vead komponendi 16 (ettevõtted 4.0) kirjeldust, komponendi 16 (ettevõtted 4.0) investeeringu TD-C16-i01 (ettevõtete digitaalne võimestamine) sihti 16.4 ja kirjeldust, komponendi 16 (ettevõtted 4.0) investeeringu

TD-C16-i02 (ettevõtete digipööre) sihte 16.6, 16.8 ja 16.11 ning kirjeldust ning komponendi 16 (ettevõtted 4.0) investeeringu TD-C16-i03 (ettevõtete digipöörde katalüsaator) sihte 16.14 ja 16.15 ning kirjeldust. Samuti puudutavad need tehnilised vead komponendi 17 (riigi rahanduse kvaliteet ja jätkusuutlikkus) reformi TD-r32 (avaliku sektori finantsjuhtimise ajakohastamine ja lihtsustamine) kirjeldust, komponendi 17 (riigi rahanduse kvaliteet ja jätkusuutlikkus) investeeringu TD-C17-i01 (avaliku sektori finantsjuhtimise infosüsteemid) eesmärki 17.13 ning komponendi 17 (riigi rahanduse kvaliteet ja jätkusuutlikkus) investeeringu TD-C17-i02 (maksu- ja tolliameti infosüsteemide ajakohastamine seoses maaomandi maksustamisega) eesmärki 17.21. Samuti puudutavad need tehnilised vead komponendi 18 (majanduslik õiglus ja ettevõtluskeskkond) reformi TD-r33 (majanduslik õiglus ja ettevõtluskeskkond) kirjeldust. Samuti puudutavad need tehnilised vead komponendi 19 (digitaalne avalik haldus) investeeringu TD-C19-i01 (avalike ja konsulaarteenuste ümberkujundamine) eesmärki 19.26, komponendi 19 (digitaalne avaliku haldus) investeeringu TD-C19-i03 (üldise küberturvalisuse raamistiku tugevdamine) kirjeldust ning komponendi 19 (avalik digitaalne haldus) investeeringu TD-C19-i05 (Madeira avaliku halduse digipööre) kirjeldust. Samuti puudutavad need tehnilised vead komponendi 20 (digikool) investeeringu TD-C20-i01 (digipööre hariduses) sihti 20.4, komponendi 20 (digikool) investeeringu TD-C20-i02-RAA (digitaalharidus (Assoorid)) sihte 20.10 ja 20.13 ning kirjeldust ning komponendi 20 (digikool) investeeringu TD-C20-i03-RAM (hariduse digipöörde kiirendamine Madeira autonoomses piirkonnas) sihti 20.17, eesmärki 20.18 ja kirjeldust. Eespool nimetatud tehniliste vigade parandamine ei mõjuta asjaomase meetme rakendamist.

REPowerEU peatükk, mis põhineb määruse 2021/241 artiklil 21

- (41) REPowerEU peatükk sisaldab kuut uut reformi ja 11 uut investeeringut. Portugal viib ellu kaks reformi, et võidelda energiaostuvõimetuse vastu ja suurendada investeeringuid energiatõhususse. Esimese reformiga luuakse asutus, mis jälgib energiaostuvõimetuse olukorda ning analüüsib ja arendab riiklikku poliitikat selle kaotamiseks (RP-C21-r43: riiklik energiaostuvõimetuse vaatluskeskus). Teine reform puudutab „kodanike energiaruumide“ loomist, kus kodanikud saavad teavet ja nõu, kuidas kasutada eri meetmeid ja lahendusi, mis parandavad energiatõhusust, ja kuidas säästa energiat (RP-C21-r44: kodanikele mõeldud energiatõhususe ühtsete kontaktpunktide (kodanike energiaruumide) arendamine).
- (42) REPowerEU peatüki muude reformide eesmärk on suurendada Portugali taastuvenergia potentsiaali. Need puudutavad järgmist: riiklike gaasi ülekande- ja jaotusvõrkude õigusraamistiku läbivaatamine, et edendada taastuvallikatest toodetud gaaside kasutamist (RP-C21-r46: saastevaba vesinikku käsitlev õigusraamistik); esimese enampakkumise algatamine biometaani keskseks ostmiseks viimasena vastutava hulgitarnija poolt ja tegevuskava vastuvõtmine biometaani turu arendamiseks (RP-C21-r47: kestliku biometaani esimene enampakkumine ja biometaani tegevuskava); taastuvenergiaprojektide litsentsimis- ja loamenetluste lihtsustamine ning nende menetluste haldamiseks vajalike digivahendite alane koolitus (RP-C21-r48: taastuvenergiaprojektide õigus- ja reguleeriva raamistiku lihtsustamine) ning pikaajalise kutseõppe pakkumise loomine energiasüsteemi ümberkujundamise ja kliimameetmete valdkonna töötajate ning töötute roheliste kutseoskuste arendamiseks, tunnustamiseks, valideerimiseks ja sertifitseerimiseks (RP-C21-r45: rohelised kutseoskused)
- (43) Uued investeeringud aitavad samuti edendada taastuvenergia tootmist ja Portugali majanduse rohepööret. Need puudutavad järgmist: tehnoloogia arendamine

taastuenergia tootmise suurendamiseks (RP-C21-i05: toetus rohetööstuse arendamisele); toetus tehnilistele uuringutele, et uurida avamere tuuleparkide energiatootmissuutlikkust (RP-C21-i07: avamereenergia potentsiaali käsitlevad tehnilised uuringud); stiimulikava kehtestamine taastuvelektri omatarbeks tootmise ja salvestamise süsteemide paigaldamiseks ning seadmete paigaldamiseks taastuvatest energiaallikatest sooja vee ja soojuse tootmiseks Madeira autonoomse piirkonna kodumajapidamistes, mikro-, väikestes ja keskmise suurusega ettevõtetes ning mittetulundusühingutes (RP-C21-i11-RAM: stiimulikava taastuvatest energiaallikatest energia tootmiseks ja salvestamiseks Madeiral ja Porto Santol); stiimulikava kehtestamine taastuenergia salvestussüsteemide ostmiseks ja paigaldamiseks Assooridel (RP-C21-i10-RAA: taastuenergia salvestussüsteemide ostmise ja paigaldamise stiimulikava); avaliku elektrivõrgu paindlikkuse suurendamine, mis võimaldab elektrisüsteemi optimeerida ja paindlikult hallata, pidades muu hulgas silmas taastuvelektri tootmise ja tarbimise eeldatavat suurenemist. (RP-C21-i08: võrgu paindlikkus ja salvestamine) ning taastuenergia tootmise projektide litsensimise ja järelevalve ühtse kontaktpunkti loomine (RP-C21-i09: taastuenergiaprojektide litsensimise ja järelevalve ühtne kontaktpunkt).

- (44) Teiste investeeringute eesmärk on transpordi CO₂ heite vähendamine. Need puudutavad järgmist: heitevabade (elektriga või vesinikkütusel töötavate) busside ostmine ja laadimisjaamade/tanklate rajamine Madeiral (RP-C21-i13-RAM: ühistranspordi CO₂ heite vähendamine) ja Bragas (RP-C21-i14: busi kiirsüsteem – Braga); kahe elektriparvlaeva ostmine Assooridel (RP-C21-i15-RAA: kahe elektriparvlaeva soetamine); ning kõisraudtee rajamine Nazarés (RP-C21-i16: Nazaré kõisraudtee).
- (45) Üks RePowerEU peatüki uus investeering aitab suurendada hoonete energiatõhusust, toetades Madeira üldkasutatavate hoonete renoveerimistöid, sealhulgas taastuenergia omatarbeks tootmise võimsuse loomist (RP-C21-i04-RAM: üldkasutatavate hoonete ja rajatiste energiatõhusus).
- (46) REPowerEU peatükk sisaldab ka laiendatud meetmeid, mis mõjutavad viit meetet komponendi 11 (tööstuse CO₂ heite vähendamine), komponendi 13 (hoonete energiatõhusus), komponendi 14 (vesinik ja taastuvad energiaallikad) ja komponendi 15 (kestlik liikuvus) raames. Need REPowerEU peatükis sisalduvad laiendatud meetmed suurendavad oluliselt riiklikus taaste- ja vastupidavuskavas juba sisaldunud meetmete mahtu.
- (47) Komisjon on hinnanud muudetud taaste- ja vastupidavuskava, sealhulgas REPowerEU peatükki, määruse 2021/241 artikli 19 lõikes 3 sätestatud hindamiskriteeriumide alusel.

Kuue samba rakendamisele kaasa aitavad tasakaalustatud lahendused

- (48) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile a ja V lisa kriteeriumile 2.1 sisaldab muudetud taaste- ja vastupidavuskava, sealhulgas REPowerEU peatükk, suures ulatuses (hinne A) liikmesriigi majanduslikule ja sotsiaalsele olukorrale vastavaid mitmekülgeid ja piisavalt hästi tasakaalustatud lahendusi, mis aitavad asjakohasel moel kaasa kõigi kuue, kõnealuse määruse artiklis 3 osutatud samba rakendamisele, võttes arvesse asjaomase liikmesriigi eriomaseid probleeme ja rahalise toetuse suurust.
- (49) Algne taaste- ja vastupidavuskava pakkus mitmekülgeid ja piisavalt hästi tasakaalustatud lahendusi (hinne A) tolleaegsele majanduslikule ja sotsiaalsele

olukorrale ning aitas asjakohaselt kaasa kõigi taaste- ja vastupidavusraha määruse artiklis 3 osutatud kuue samba rakendamisele, nagu on kirjeldatud nõukogu 6. juuli 2021. aasta rakendusotsuse põhjendustes 8–12.

- (50) Muudetud taaste- ja vastupidavuskava, sealhulgas REPowerEU peatükk, hõlmab jätkuvalt terviklikult kuut sammast, kusjuures ühtegi meetet ei ole välja jäetud ja suur hulk komponente toetab rohkem kui ühte sammast. Muudetud taaste- ja vastupidavuskava meetmed, sealhulgas REPowerEU peatükk, vastavad rahastu eesmärkidele ja tagavad sammaste vahel asjakohase üldise tasakaalu. Eelkõige toetavad REPowerEU peatükis sisalduvad meetmed järgmisi sambaid: rohepööre, arukas, kestlik ja kaasav majanduskasv ning sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus.

Kõigi või suure osa riigipõhistes soovitustes kindlaks tehtud probleemide lahendamine

- (51) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile b ja V lisa kriteeriumile 2.2 peaks muudetud taaste- ja vastupidavuskava koos REPowerEU peatükiga aitama tõhusalt lahendada kõiki või suurt osa probleeme (hinne A), mis on kindlaks tehtud asjakohastes Portugalile mõeldud riigipõhistes soovitustes, sealhulgas nende eelarveaspektides, ja määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 6 kohaselt esitatud soovitustes või muudes asjakohastes dokumentides, mille komisjon on Euroopa poolaasta raames ametlikult vastu võtnud.
- (52) Eelkõige võetakse muudetud taaste- ja vastupidavuskavas arvesse riigipõhiseid soovitusi, mille nõukogu võttis ametlikult vastu enne, kui komisjon hindas muudetud kava. Kuna Portugali maksimaalset rahalist toetust on suurendatud ja kava maht kasvas pärast täiendava laenu taotlemist, mida ei kavatseda kasutada üksnes REPowerEU eesmärkide täitmiseks, võetakse üldhinnangus arvesse kõiki 2022. ja 2023. aasta struktuurseid soovitusi.
- (53) Olles hinnanud muudetud riikliku taaste- ja vastupidavuskava esitamise ajal kõigi asjakohaste riigipõhiste soovituste täitmisel tehtud edusamme, leiab komisjon, et ühtegi soovitust ei ole täielikult täidetud. Märkimisväärset edu on saavutatud seoses soovitusega parandada ettevõtjate, eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate likviidsust (2020. aasta riigipõhine soovitus 3.1).
- (54) Muudetud taaste- ja vastupidavuskava sisaldab ulatuslikke üksteist vastastikku tugevdavaid reforme ja investeringuid, mis aitavad tõhusalt lahendada kõiki või suurt osa majanduslikke ja sotsiaalseid probleeme, mis on kindlaks tehtud riigipõhistes soovitustes, mille nõukogu esitas Portugalile Euroopa poolaasta raames, eelkõige soovitustes suurendada maksu- ja sotsiaalkaitseüsteemide tõhusust ning parandada riigi rahanduse pikaajalist jätkusuutlikkust (2023. aasta riigipõhine soovitus 1.5, 2022. aasta riigipõhine soovitus 1.4, 2020. aasta riigipõhine soovitus 2.2 ja 2019. aasta riigipõhine soovitus 2.4); parandada ringmajandusele ülemineku tingimusi, eelkõige jäätmetekke vältimise, ringlussevõtu ja korduskasutamise suurendamise kaudu (2022. ja 2023. aasta riigipõhine soovitus 3); vähendada sõltuvust fossiilkütustest (2022. ja 2023. aasta riigipõhine soovitus 4.1), sealhulgas transpordisektoris (2022. aasta riigipõhine soovitus 4.2); kiirendada taastuvate energiaallikate kasutuselevõttu, ajakohastades elektri ülekande- ja jaotusvõrke ning võimaldades investeringuid elektri salvestamisse (2022. aasta riigipõhine soovitus 4.3); ühtlustada loamenetlusi, et võimaldada taastuvenergia tootmise edasist arendamist (2023. aasta riigipõhine soovitus 4.2 ja 2022. aasta riigipõhine soovitus 4.4); tugevdada hoonete energiatõhususe stiimuliraamistikku (2023. aasta riigipõhine soovitus 4.6 ja 2022. aasta riigipõhine soovitus 4.5); parandada tervishoiusüsteemi vastupidavust (2020. ja 2019. aasta riigipõhine soovitus 1.2); toetada tööhõivet ja tegeleda tööturu killustatuse

probleemiga (2020. ja 2019. aasta riigipõhine soovitus 2.1); parandada elanikkonna oskusi, eelkõige digioskusi ja tööturul nõutavaid oskusi (2020. aasta riigipõhine soovitus 2.3 ja 2019. aasta riigipõhine soovitus 2.2) ning rohepöördeks vajalikke oskusi ja pädevusi (2023. aasta riigipõhine soovitus 4.7); parandada sotsiaalse turvavõrgu piisavust ja tõhusust (2019. aasta riigipõhine soovitus 2.4); suurendada ettevõtete konkurentsivõimet (2020. aasta riigipõhine soovitus 2.4); parandada ettevõtete, eelkõige VKEde likviidsust (2020. aasta riigipõhine soovitus 3.1); edendada investeringuid rohe- ja digipöördesse (2022. aasta riigipõhine soovitus 1.2, 2020. aasta riigipõhine soovitus 3.4 ja 2019. aasta riigipõhine soovitus 3.3); edendada investeringuid teadusuuringutesse ja innovatsiooni (2019. aasta riigipõhine soovitus 3.1) ning vähendada ettevõtjate haldus- ja regulatiivset koormust (2019. aasta riigipõhine soovitus 4.2).

- (55) Muudetud taaste- ja vastupidavuskavaga tehakse maksureform, millega vaadatakse läbi maksusoodustuste süsteem ja luuakse uus tehniline üksus, et hinnata ja jälgida maksupoliitikat, sealhulgas maksusoodustusi (TD-C17-r40: maksusüsteemi lihtsustamine), ning sotsiaaltoetuste reform, millega luuakse ühtne sotsiaalkindlustushüvitis (RE-C03-r38: sotsiaalkindlustussüsteemi lihtsustamine ja tõhusus). Mõlemad reformid aitavad täita 2022. ja 2023. aasta riigipõhist soovitust 1 eelarve- ja sotsiaalkaitsepoliitika ning Portugali rahanduse pikaajalise jätkusuutlikkuse kohta. Muudetud taaste- ja vastupidavuskavaga tehakse ka jäätmekäitlusreform, millega kehtestatakse pakendite ja metallide pandisüsteemi õigusraamistik (TC-C12-r39: ringmajanduse ja tõhusama jäätmekäitluse edendamine), mis aitab täita 2022. ja 2023. aasta riigipõhist soovitust 3 ringmajandusele ülemineku kohta.
- (56) REPowerEU peatükis käsitletakse olulist osa riigipõhistes soovitustes kindlaks tehtud energiapoliitika ja rohepöördega seotud probleeme. Enamik REPowerEU meetmeid aitab täita 2022. ja 2023. aasta riigipõhist soovitust 4.1 seoses vajadusega vähendada sõltuvust fossiilkütustest, arendades taastuvaid energiaallikaid ja vähendades energianõudlust.
- (57) REPowerEU peatükiga kehtestatakse meetmed, mis aitavad otseselt täita 2022. aasta riigipõhist soovitust 4.2 transpordi CO₂ heite vähendamise vajaduse kohta, näiteks ühistranspordi CO₂ heite vähendamise abil (RP-C21-i13-RAM: ühistranspordi CO₂ heite vähendamine); heitevaba bussi kiirsüsteemi rakendamise abil Bragas (RP-C21-i14: Braga bussi kiirsüsteem); kahe elektriparvlaeva ostmise abil Assooridel (RP-C21-i15-RAA: kahe elektriparvlaeva soetamine) ja köisraudtee rajamise abil Nazarés (RP-C21-i16: Nazaré köisraudtee).
- (58) REPowerEU peatükiga kehtestatakse ka meetmed, mis aitavad täita 2023. aasta riigipõhist soovitust 4.2 ja 2022. aasta riigipõhist soovitust 4.3, mis käsitlevad vajadust kiirendada taastuvate energiaallikate kasutuselevõttu, muu hulgas järgmised meetmed: riiklike gaasi ülekande- ja jaotusvõrkude õigusraamistiku läbivaatamine, et edendada saastevaba gaasilise vesiniku kasutamist (RP-C21-r46: saastevaba vesinikku käsitlev õigusraamistik); tegevuskava vastuvõtmine biometaani turu arendamiseks ja esimese enampakkumise algatamine biometaani keskseks ostmiseks (RP-C21-r47: kestliku biometaani esimene enampakkumine ja biometaani tegevuskava); tehnoloogia arendamine taastuvenergia tootmise suurendamiseks (RP-C21-i05: toetus rohetööstuse arendamisele); toetus tehnilistele uuringutele, et uurida avamere tuuleparkide energiatootmissuutlikkust (RP-C21-i07: avamereenergia potentsiaali käsitlevad tehnilised uuringud); stiimulikava kehtestamine taastuvenergia salvestussüsteemide ostmiseks ja paigaldamiseks Assooridel (RP-C21-i10-RAA: taastuvenergia salvestussüsteemide ostmise ja paigaldamise stiimulikava); stiimulikava kehtestamine

taastuenergia tootmiseks ja salvestamiseks Madeiral (RP-C21-i11-RAM: taastuenergia tootmise ja salvestamise stiimulikava).

- (59) REPowerEU peatükiga aidatakse täita ka 2023. aasta riigipõhist soovitus 4.2 ja 2022. aasta riigipõhist soovitus 4.4 (vajaduse kohta ühtlustada taastuenergia loamenetlusi) järgmiste meetmete abil: taastuenergiaprojektide suhtes kohaldatava õigus- ja reguleeriva raamistiku lihtsustamine (RP-C14-r48: taastuenergiaprojektide suhtes kohaldatava õigus- ja reguleeriva raamistiku lihtsustamine) ning taastuenergia tootmise projektide litsentsimise ja järelevalve ühtse kontaktpunkti loomine (RP-C21-i09: taastuenergiaprojektide litsentsimise ja järelevalve ühtne kontaktpunkt).
- (60) Peatükk sisaldab ka meetmeid, mis aitavad täita 2023. aasta riigipõhist soovitus 4.6 ja 2022. aasta riigipõhist soovitus 4.5 vajaduse kohta edendada hoonete energiatõhusust, näiteks järgmised meetmed: Madeira üldkasutatavate ehitiste energiatõhususe parandamine (RP-C21-i04-RAM: Madeira üldkasutatavate hoonete energiatõhusus); energiatõhususe parandamise tehtavate investeeringute suurendamine elamute (RP-C21-i02: laiendatud meede: elamute energiatõhusus) ja teenindushoonete puhul (RP-C21-i03: laiendatud meede: teenindussektoris kasutatavate hoonete energiatõhusus) ning kodanike energiatõhususe kontaktpunktide loomine kohalikul tasandil, et anda kodanikele teavet ja nõu, kuidas kasutada erinevaid energiatõhususe parandamise meetmeid, muu hulgas hoonete puhul (RP-C21-r44: kodanikele mõeldud energiatõhususe ühtsete kontaktpunktide (kodanike energiaruumide) arendamine).
- (61) Eespool nimetatud sõlmküsimumuste lahendamise kaudu peaks muudetud taaste- ja vastupidavuskava aitama korrigeerida määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 6 kohaselt 2019.–2023. aastal antud soovitustes osutatud tasakaalustamatust, mis on eelkõige seotud Portugali valitsemis- ja erasektori ning välisvõlaga.

Panus kasvupotentsiaali, töökohtade loomisse ning majanduslikku, sotsiaalsesse ja institutsioonilisse vastupidavusse

- (62) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile c ja V lisa kriteeriumile 2.3 aitab muudetud taaste- ja vastupidavuskava, sealhulgas REPowerEU peatükk, eeldatavasti mõjusalt (hinne A) tugevdada Portugali majanduse kasvupotentsiaali, luua uusi töökohti ning suurendada majanduslikku, sotsiaalset ja institutsioonilist vastupanuvõimet, mis aitab kaasa Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamisele, sealhulgas laste- ja noortepoliitika edendamise abil, ning leevendada COVID-19 kriisi majanduslikku ja sotsiaalmõju, seeläbi suurendades liidus majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust ja lähenemist.
- (63) Algse taaste- ja vastupidavuskava hindamisel vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile c ja V lisa kriteeriumile 2.3 leiti, et algne taaste- ja vastupidavuskava aitab eeldatavasti mõjusalt tugevdada majanduse kasvupotentsiaali, luua uusi töökohti ning suurendada majanduse, sotsiaalvaldkonna ja institutsionaalset vastupidavust (hinne A).
- (64) Muudetud taaste- ja vastupidavuskava koos REPowerEU peatükiga aitab jätkuvalt kaasa majanduslikule ühtekuuluvusele ja majanduse haavatavuse vähendamisele. Majanduskasvu ja tööhõivesse annavad eelduste kohaselt suurima panuse nüüd tugevdatud investeeringud ja reformid, mis on seotud innovatsiooni, hariduse (sealhulgas digioskused ja kutseõpe), tööstuse CO₂ heite vähendamise, ettevõtete digipöörde, ettevõtete kapitaliseerimise ning elamumajandusega. REPowerEU peatükis sisalduvad meetmed peaksid aitama kaasa ka kestlikule majanduskasvule. See

kehtib näiteks rohemajanduse, roheliste kutseoskuste ja taastuvate energiaallikate arendamise toetamise kohta.

- (65) Muudetud taaste- ja vastupidavuskava koos REPowerEU peatükiga aitab jätkuvalt suurendada sotsiaalset ühtekuuluvust. Muudetud taaste- ja vastupidavuskava sisaldab märkimisväärsed tugevdatud meetmeid pikaajaliste sotsiaalprobleemide lahendamiseks. Need puudutavad tervishoiu- ja pikaajalise hoolduse teenuste reageerimissuutlikkust ja kättesaadavust ning juurdepääsu taskukohastele ja sotsiaaleluruumidele. Sotsiaalse haavatavuse probleemiga tuleks tegeleda ka mitmesuguste sotsiaalteenuste pakkumise kaudu, keskendudes eakatele, puuetega inimestele, etnilistele vähemustele ja rändajatele, ning integreeritud programmide kaudu, et toetada ebasoodsas olukorras olevaid kogukondi mahajäänud suurlinnapiirkondades. Uue reformiga lihtsustatakse sotsiaaltoetuste süsteemi, et suurendada selle katvust. REPowerEU peatükis aitab energiaostuvõimetust vähendada uus riiklik vaatluskeskus. Täiendavad investeeringud ühistranspordivõrkudesse on samuti eriti olulised ebasoodsas olukorras olevate pendelrändajatest töötajate jaoks ning tugevdavad töötajate õigusi, eelkõige digimajandusega seotud ebatüüpiliste töölepingutega töötajate puhul. Nende meetmetega aidatakse ellu viia 7. mai 2021. aasta Porto tippkohtumisel heakskiidetud Euroopa sotsiaalõiguste samba tegevuskava ning need peaksid aitama kaasa sotsiaalvaldkonna tulemustabeli näitajate taseme parandamisele.
- (66) Tugevdatud on ka lastele ja noortele suunatud meetmeid, näiteks lasteaia- ja lastehoiuteenuste mahu suurendamise meetmeid. Muudetud taaste- ja vastupidavuskava peaks toetama kõrgharidusametusi ja kolmanda taseme hariduses osalemist. Luuakse täiendavaid eluasemeid tudengitele. Meetmed peaksid täiendavalt toetama ka digitehnoloogia integreerimist alg- ja keskharidussüsteemi, võimaldades digiressursside kasutamist klassiruumides ja haridussisu digiteerimist.

Olulise kahju ärahoidmise põhimõte

- (67) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktide d ja V lisa kriteeriumile 2.4 tagatakse taaste- ja vastupidavuskavaga eeldatavasti, et ükski taaste- ja vastupidavuskavas sisalduv reformide ja investeerimisprojektide elluviimise meede (hinne A) ei kahjusta oluliselt keskkonnamärgide saavutamist Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852⁵ artikli 17 tähenduses (olulise kahju ärahoidmise põhimõte).
- (68) Portugal esitas hinnangu selle kohta, kuidas muudetud kava iga uue ja läbivaadatud meetme, sealhulgas REPowerEU peatüki puhul järgitakse olulise kahju ärahoidmise põhimõtet. Esitatud teave näitab, et kava peaks tagama selle põhimõtte järgimise. Lisaks kehtestatakse nende meetmete jaoks, mis nõuavad projektide valimist tulevikus, vastavates eesmärkides ja sihtides asjakohased kaitsemeetmed.

Panus REPowerEU eesmärkide saavutamisse

- (69) Kooskõlas määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktiga da ja V lisa kriteeriumiga 2.12 peaks REPowerEU peatükk suures ulatuses (hinne A) tulemuslikult kaasa aitama energiajulgeolekule, liidu energiavarustuse mitmekesistamisele, taastuvate energiaallikate kasutuselevõtu ja energiatõhususe suurendamisele,

---

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2020/852, 18. juuni 2020, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.6.2020, lk 13).

energiasalvestusvõimsuse suurendamisele või fossiilkütustest sõltuvuse vajalikule vähendamisele enne 2030. aastat.

- (70) REPowerEU peatükk aitab kaasa määruse (EL) 2021/241 artikli 21c lõike 3 punktis b sätestatud eesmärgi saavutamisele järgmiste meetmete abil: loamenetluste sujuvamaks muutmine, sealhulgas taastuenergia lubade andmisega tegelevate avalike teenistujate koolitamine; taastuenergiaprojektide litsentsimise ühtse kontaktpunkti loomine; biometaani arendamise tegevuskava ja seadusandlike meetmete rakendamine, et edendada ja võimaldada biometaani ja taastuallikatest toodetud vesiniku kasutuselevõttu; rahastamiskava kehtestamine nullnetotehnoloogia tootmise edendamiseks; taastuvatest energiaallikatest toodetud gaasidesse tehtavate investeeringute suurendamine; investeeringud taastuenergia salvestusvõimsusesse; roheliste kutseoskuste arendamine; investeeringud elu-, teenindus- ja üldkasutatavate hoonete energiatõhususse; riikliku energiaostuvõimetuse vaatluskeskuse loomine, et jälgida ja toetada sihipäraste poliitikameetmete kaudu abi vajavaid kodumajapidamisi ning luua kohalikul tasandil ühtsed kontaktpunktid, mida nimetatakse kodanike energiaruumi mudeliteks, et hõlbustada energiatõhususe meetmete rakendamist.
- (71) REPowerEU peatükk aitab kaasa ka määruse (EL) 2021/241 artikli 21c lõike 3 punktis c sätestatud eesmärgi saavutamisele. Lisaks eespool nimetatud reformidele, mis on seotud riikliku energiaostuvõimetuse vaatluskeskuse ja kodanike energiaruumi mudelite loomisega, teeb Portugal uue investeeringu üldkasutatavate hoonete energiatõhususe parandamiseks ning suurendab investeeringuid elu- ja teenindushoonetesse.
- (72) REPowerEU peatükk aitab kaasa ka määruse (EL) 2021/241 artikli 21c lõike 3 punktis d sätestatud eesmärgi saavutamisele järgmiste meetmete abil. Suuremad investeeringud tööstuse CO₂ heite vähendamisse, eesmärgiga toetada rahaliselt tööstuslikke VKEsid nende protsesside CO₂ heite vähendamisel, energiatõhususe parandamisel ja taastuenergia kasutuselevõtul. Eespool nimetatud investeeringud, et rahastada nullnetotehnoloogia tootmist ja sellega seotud taristut, mis aitab vähendada energianõudlust (näiteks elektrijuhtmed, spetsiaalsed käitamis- ja hooldusseadmed ning soojustpumbad).
- (73) REPowerEU peatükk aitab kaasa ka määruse (EL) 2021/241 artikli 21c lõike 3 punktis e sätestatud eesmärgi saavutamisele investeeringutega elektrienergia salvestamisse ja transpordi CO₂ heite vähendamisse. Investeeringud salvestusvõimsusesse võimaldavad elektrisüsteemi paindlikku juhtimist, pidades eelkõige silmas tööstuse ja transpordi elektrifitseerimist ning taastuvelektri tootmise kasvu. REPowerEU peatükiga toetatakse heiteta ühistranspordibusside ostmist, laadimisjaamade/tanklate rajamist ning heiteta transpordi uue taristu ehitamist.
- (74) REPowerEU peatükk aitab saavutada ka määruse (EL) 2021/241 artikli 21c lõike 3 punktis f sätestatud eesmärgi kutsekoolituse pakkumise abil roheliste kutseoskuste arendamiseks. Taastuenergiaprojektide litsentsimise ühtse kontaktpunkti loomine tähendab ka riigiteenistujate koolitamist ja aitab seega kaasa selle eesmärgi saavutamisele. Kaudselt aitavad rohetööstuse toetamiseks tehtavad investeeringud ja taastuvatest energiaallikatest toodetud gaasidesse tehtavate investeeringute suurendamine kaasa ka sellele, et töötajad omandaksid rohelisi kutseoskusi.

Piiriülese või mitut riiki hõlmava mõõtme või mõjuga projektid

- (75) Kooskõlas määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktiga db ja V lisa kriteeriumiga 2.13 peaksid REPowerEU peatükis sisalduvad meetmed olema suures ulatuses (hinne A) piiriülese või mitut riiki hõlmava mõõtme või mõjuga.
- (76) REPowerEU peatükis sisalduvad meetmed aitavad vähendada sõltuvust fossiilkütustest ja energianõudlust, edendades taastuvenergia tootmist ja salvestamist, toetades tööstuse CO₂ heite vähendamist ja parandades hoonete energiatõhusust.
- (77) Nende meetmete hinnangulised kogukulud moodustavad 6,9 miljardit eurot, mis on 71 % REPowerEU peatüki hinnangulistest kuludest ja ületab soovituslikku 30 % eesmärki.
- (78) REPowerEU peatükis sisalduvad meetmed taastuvenergia tootmise edendamiseks aitavad kaasa ka puhta energia ekspordile teistesse Euroopa piirkondadesse. Samuti peaksid tööstuse CO₂ heite vähendamise meetmed aitama kaasa Euroopa CO₂ heite vähendamisele.

Rohepöörde, sealhulgas elurikkuse toetamine

- (79) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile e ja V lisa kriteeriumile 2.5 sisaldab muudetud taaste- ja vastupidavuskava, sealhulgas REPowerEU peatükk, meetmeid, mis aitavad suures ulatuses (hinne A) kaasa rohepöördele, sealhulgas elurikkusele, või rohepöördest tulenevate probleemide lahendamisele. Kliimaeesmärkide saavutamist toetavad meetmed moodustavad 41,2 % taaste- ja vastupidavuskava kogueraldisest ja 91,1 % REPowerEU peatükis sisalduvate meetmete hinnangulisest kogukulust, mis on arvatud vastavalt kõnealuse määruse VI lisas esitatud metoodikale. Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artiklile 17 on muudetud taaste- ja vastupidavuskava koos REPowerEU peatükiga kooskõlas riiklikus energia- ja kliimakavas (2021–2030) sisalduva teabega.
- (80) Kulude suurenemise tõttu vähendatud meetmed ei vähenda kava üldist eesmärki seoses rohepöördega, REPowerEU peatükis aga tehakse märkimisväärseid pingutusi, et veelgi toetada Portugali rohepööret. Selle reformid ja investeeringud aitavad vähendada sõltuvust fossiilkütustest ja energianõudlust ning suurendada energiatõhusust. Lisaks eeldatakse, et neil meetmetel on püsiv mõju, sest need: i) tugevdavad Portugali elektrivõrku, et tulla toime energia, sealhulgas taastuvenergia tootmise ja jaotamise suurenemisega; ii) suurendavad energia salvestamist; iii) teevad energiapoliitikas struktuurseid muudatusi ja vähendavad seega taastuvenergiaprojektide loamenetluste praegusi kitsaskohti.

Panus digipöördesse

- (81) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile f ja V lisa kriteeriumile 2.6 sisaldab muudetud taaste- ja vastupidavuskava meetmeid, mis aitavad suures ulatuses kaasa digipöördele või sellest tulenevate probleemide lahendamisele. Digieesmärkide saavutamist toetavad meetmed moodustavad 21,1 % muudetud taaste- ja vastupidavuskava kogueraldisest, mis on arvatud kõnealuse määruse VII lisas esitatud metoodika kohaselt.
- (82) Nõukogu 6. juuli 2021. aasta rakendusotsuses esitatud positiivne hinnang digipöördesse antavale panusele jääb kehtima. Pärast läbivaatamist aitab digiüleminekule kaasa lisakomponent – komponent 15: kestlik liikuvus – koos raudteesüsteemi digitaliseerimise meetmega.
- (83) REPowerEU peatükk peaks aitama kaasa digipöördele ja sellest tulenevate probleemide lahendamisele, luues digitaalse ühtse kontaktpunkti

taastuenergiaprojektidele lubade andmiseks ja nende järelevalveks. Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 21c lõikele 5 ei võeta REPowerEU peatükis esitatud reforme ja investeeringuid arvesse kava kogueraldise arvutamisel, et kohaldada kõnealuses määruses sätestatud digieesmärgi nõuet.

Püsiv mõju

- (84) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile g ja V lisa kriteeriumile 2.7 on muudetud taaste- ja vastupidavuskaval, sealhulgas REPowerEU peatükil, eeldatavasti Portugalile suures ulatuses (hinne A) püsiv mõju.
- (85) Algse taaste- ja vastupidavuskava hindamisel vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile g ja V lisa kriteeriumile 2.7 leiti, et algsel taaste- ja vastupidavuskaval on Portugalile eeldatavasti suures ulatuses püsiv mõju (hinne A).
- (86) Uued ja muudetud meetmed täiendavad olemasolevaid ning võtavad arvesse COVID-19 kriisi, inflatsiooni ja tarneahela häireid. Kuigi inflatsioon on mõjutanud kuue meetme mahtu, ei vähenda see muudetud kava pikaajalist mõju. Lisaks püütakse uute ja muudetud meetmete abil täita riigipõhiseid soovitusi ning eeldatavasti avaldavad need püsivat mõju.
- (87) Uued reformid peaksid lihtsustama sotsiaal- ja maksusoodustuste süsteeme, parandama riigiametnike töötulemusi ja edendama ringmajandust tõhusama jäätmekäitluse abil. Eeldatakse, et uued investeeringud kiirendavad avaliku halduse digitaliseerimist, toetavad tehnilisi uuendusi riiklikus tervishoiusüsteemis ning parandavad seega diagnooside ja ravi kvaliteeti. Uued investeeringud peaksid suurendama ka taskukohase üliõpilasmajutuse pakkumist, suurendades seeläbi kõrghariduse kättesaadavust.

Seire ja elluviimine

- (88) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile h ja V lisa kriteeriumile 2.8 on muudetud taaste- ja vastupidavuskavas, sealhulgas REPowerEU peatükis kavandatud kord piisav (hinne A), et tagada taaste- ja vastupidavuskava, sealhulgas kavandatud ajakava eesmärkide ja sihtide ning nendega seotud näitajate tõhus seire ja elluviimine.
- (89) Algse taaste- ja vastupidavuskava hindamisel vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile h ja V lisa kriteeriumile 2.8 leiti, et see on piisav (hinne A), et tagada taaste- ja vastupidavuskava, sealhulgas kavandatud ajakava, eesmärkide ja sihtide ning nendega seotud näitajate tõhus seire ja elluviimine.
- (90) Portugali taaste- ja vastupidavuskava kavandatud muudatuste laad ja ulatus ei mõjuta varasemat hinnangut taaste- ja vastupidavuskava seire ja elluviimise tõhususele. Eelkõige jääb rakkerühm Recuperar Portugal struktuuriks, mille ülesanne on kava ja selle korralduse seire ja elluviimine. Ministrite nõukogu 18. oktoobri resolutsiooni nr 93/2022 jõustumisega suurenes rakkerühma sõltumatus otsuste tegemisel. Taaste- ja vastupidavuskavas sisalduvate muudetud meetmetega kaasnevad eesmärgid ja sihid, sealhulgas need, mis on esitatud REPowerEU peatükis, on selged ja realistlikud ning nende eesmärkide ja sihtide jaoks kavandatud näitajad on asjakohased, vastuvõetavad ja kindlad.

Kulud

- (91) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile i ja V lisa kriteeriumile 2.9 on taaste- ja vastupidavuskavas, sealhulgas REPowerEU peatükis esitatud põhjendused muudetud taaste- ja vastupidavuskava hinnangulise kogukulu

summa kohta mõõdukas ulatuses (hinne B) mõistlikud ja põhjendatud, kooskõlas kulutõhususe põhimõttega ja vastavuses riigis eeldatava majandusliku ja sotsiaalmõjuga.

- (92) Algse taaste- ja vastupidavuskava hindamisel vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile i ja V lisa kriteeriumile 2.9 leiti, et kavas esitatud põhjendused algse taaste- ja vastupidavuskava hinnangulise kogukulu summa kohta on mõõdukas ulatuses (hinne B) mõistlikud ja põhjendatud, kooskõlas kulutõhususe põhimõttega ja vastavuses riigis eeldatava majandusliku ja sotsiaalmõjuga.
- (93) Portugali esitatud hinnangud kuluprognoside suurenemise kohta seda järeldust ei mõjuta. Portugal taotles 69 meetme ja alameetme kulude suurenemist. Portugal esitas 67 meetme ja alameetme kohta ühise kulude kasvu meetodika, mis põhineb Eurostati ametlikel inflatsioonandmetel (kolm erinevat indeksit 2021. ja 2022. aasta kohta) ja Euroopa Komisjoni inflatsiooniprognosil. Portugali esitatud meetodikat peetakse mõistlikuks, kuna see põhineb ametlikul inflatsioonistatistikal ja ametlikel prognoosidel ning seda rakendatakse õigesti. 69 meetmest ja alameetmest kahe puhul arvutatakse kulude suurenemine andmete sihtotstarbelise väljavõtte põhjal. Need kaks meetet käsitlevad metrooliini ehitamist Odivelase ja Louresi vahele ning mereplatvormi rakendamist. Neid Portugali esitatud kulude suurenemise prognoose peetakse samuti mõistlikuks, kuna need põhinevad konkreetsetel sõltumatutel uuringutel.
- (94) Taaste- ja vastupidavuskava hinnanguline kogukulu on kooskõlas kulutõhususe põhimõttega ning vastavuses riigis eeldatava majandusliku ja sotsiaalmõjuga.

Liidu finantshuvide kaitse

- (95) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile j ja V lisa kriteeriumile 2.10 on muudetud taaste- ja vastupidavuskavas (sealhulgas REPowerEU peatükis) kavandatud kord ja käesolevas otsuses sisalduvad täiendavad meetmed piisavad (hinne A), et tagada kõnealuse määruse alusel eraldatud vahendite kasutamisel korruptsiooni, pettuste ja huvide konflikti ärahoidmine, avastamine ja kõrvaldamine, ning peaksid eeldatavasti tulemuslikult vältima topeltrahastamist kõnealuse määruse alusel ja muudest liidu programmidest. See ei piira muude instrumentide ja vahendite kohaldamist liidu õiguse edendamiseks ja täitmise tagamiseks, sealhulgas korruptsiooni, pettuste ja huvide konfliktide ärahoidmiseks, avastamiseks ja kõrvaldamiseks, ning liidu eelarve kaitsmiseks vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL, Euratom) 2020/2092⁶.
- (96) Algse taaste- ja vastupidavuskava hindamisel vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile j ja V lisa kriteeriumile 2.10 leiti, et selles kavandatud kord on korruptsiooni, pettuste ja huvide konfliktide ennetamiseks, avastamiseks ja kõrvaldamiseks piisav (hinne A).
- (97) Portugali taaste- ja vastupidavuskava juhtimismudel, mis loodi 4. mai dekreetseadusega 29-B/2021, on kindlaks määratud taaste- ja vastupidavuskava koordineerimise neli tasandit: 1. poliitilise koordineerimise strateegiline tasand, mille tagab ministeeriumidevaheline taaste- ja vastupidavuskava komisjon; 2.

---

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2020. aasta määrus (EL, Euratom) 2020/2092, mis käsitleb üldist tingimuslikkuse korda liidu eelarve kaitsmiseks (ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 1).

järelevalvetasand, mille tagab riiklik järelevalvekomisjon; 3. tehnilise koordineerimise ja järelevalve tasand, mille tagavad rakkerühm Recuperar Portugal, arengu- ja ühtekuuluvusasutus, I. P. ning rahandusministeeriumi planeerimis-, strateegia-, hindamis- ja rahvusvaheliste suhete büroo; 4. auditi- ja kontrollitasand, mille tagab auditi- ja kontrollikomisjon. Lisaks avaldasid Portugali ametiasutused 24. juuli dekreetseaduse 61/2023, et selgitada eespool nimetatud asutuste sekkumise tasandit ja tagada nende vastavate pädevuste tõhus täitmine, laiendades ka riikliku järelevalvekomisjoni ning auditi- ja kontrollikomisjoni volitusi. Kava riiklik haldamine on tsentraliseeritud rakkerühmas Recuperar Portugal ja koordineerivas asutuses ning selle elluviimine on usaldatud avaliku sektori üksustele, kes vastutavad investeeringute haldamise ja rakendamise eest detsentraliseeritud tasandil.

- (98) Alates esialgsest hinnangust, mis koostati kavandatud auditi- ja kontrollisüsteemi kohta, on komisjonil olnud juurdepääs teabele selle tegeliku rakendamise kohta. See hõlmab liidu finantshuvide kaitset käsitleva auditi esialgseid järeldusi ning eesmärgi ja sihte käsitleva kombineeritud süsteemiauditi ning komisjoni poolt Portugalis tehtud eesmärkide ja sihtide auditi tulemusi. Seda teavet arvesse võttes leiab komisjon, et Portugali taaste- ja vastupidavuskava sisekontrollisüsteem on üldiselt piisav, kuid sellel on mõningaid puudusi, mis tuleb kõrvaldada spetsiaalsete auditi- ja kontrollieesmärkide abil. Need on seotud pettuseriski hindamise ja selle järelmeetmete tegevuskava puudumisega kõigi Portugali rakendusasutuste tasandil ning ebapiisava korraga vahendite saamisega seotud teabe ristkontrolliks, et vältida ja avastada topeltrahastamist. Seetõttu tuleks auditi ja kontrolli valdkonnas kehtestada kaks uut eesmärki. Esimese eesmärgi saavutamiseks on vaja muuta koordineeriva asutuse ja rakendusasutuste vahelisi rahastamislepinguid, et lisada sinna õiguslik kohustus viia läbi pettuseriski hindamine ja – kui pettuseriski hindamise käigus tuvastatakse riskid, mida olemasolevad kontrollid ei käsitle – töötada välja järelmeetmete tegevuskava. Teine eesmärk nõuab rahastamisaotluste tõhusat süstemaatilist ristkontrollimist taaste- ja vastupidavusraha sees ning taaste- ja vastupidavusraha ja muude liidu programmide vahel.

Taaste- ja vastupidavuskava sidusus

- (99) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile k ja V lisa kriteeriumile 2.11 sisaldab muudetud taaste- ja vastupidavuskava, sealhulgas REPowerEU peatükk, suures ulatuses (hinne A) meetmeid, millega tagatakse reformide ja avaliku sektori investeerimisprojektide elluviimisel sidus tegevus.
- (100) Algse taaste- ja vastupidavuskava hindamisel vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile k ja V lisa kriteeriumile 2.11 leiti, et algne taaste- ja vastupidavuskava sisaldab suures ulatuses (hinne A) meetmeid, millega tagatakse reformide ja avaliku sektori investeerimisprojektide elluviimisel sidus tegevus.
- (101) Muudetud kava iga komponendi reformid ja investeeringud on jätkuvalt sidusad ja vastastikku tugevdavad ning komponentide vahel esineb koostoime ja täiendus. Lisaks on REPowerEU peatükk täielikult kooskõlas algse taaste- ja vastupidavuskava raames rohepöörde toetamiseks võetud meetmetega ja tugevdab veelgi mõne meetme eesmärki, nagu ühistranspordi CO₂ heite vähendamine, üldkasutatavate hoonete energiatõhusamaks renoveerimine ja taastuvatest energiaallikatest gaaside tootmine. REPowerEU peatükk põhineb üksteist tugevdavate reformide ja investeeringute sidusal paketil.

Konsulteerimine

- (102) Muudetud taaste- ja vastupidavuskava, sealhulgas REPowerEU peatüki koostamisel korraldasid Portugali ametiasutused 6.–21. aprillil 2023 ametliku avaliku konsultatsiooni, mille käigus konsulteerisid järgmiste sidusrühmadega: alaline sotsiaaldialoogi komitee (*Comissão Permanente de Concertação Social*), majandus- ja sotsiaalnõukogu (*Conselho Económico e Social*), koordineerimis- ja regionaalarengukomisjonid (*Comissões de Coordenação e Desenvolvimento Regional*) ning riiklik kohalike omavalitsuste liit (*Associação Nacional de Municípios*). Muudetud taaste- ja vastupidavuskava ettepanek, sealhulgas REPowerEU peatükk, esitati 19. aprillil 2023 ka Portugali parlamendile. Lisaks korraldasid Portugali ametiasutused seminare energeetika, teadusuuringute, innovatsiooni ja kõrghariduse valdkonnas ning konsulteerisid taaste- ja vastupidavuskava riikliku järelevalvekomisjoniga.
- (103) Konsultatsiooniprotsessi tulemusena tegi Portugal ettepaneku teha REPowerEU peatükis järgmised investeeringud või suurendada nende toetust: üldkasutatavate hoonete ja rajatiste energiatõhusus, taastuvatest energiaallikatest energia tootmise ja salvestamise stiimulisüsteem, ühistranspordi CO₂ heite vähendamine, Nazaré kõisraudtee ning ühistranspordi CO₂ heite vähendamine Madeira autonoomses piirkonnas.
- (104) Selleks et tagada osalejate isevastutus, on äärmiselt oluline kaasata muudetud taaste- ja vastupidavuskavas, sealhulgas REPowerEU peatükis, sisalduvate investeeringute ja reformide elluviimisse kõik asjaomased kohalikud omavalitsused ja sidusrühmad, sealhulgas sotsiaalpartnerid.

Positiivne hinnang

- (105) Pärast seda, kui komisjon on andnud muudetud taaste- ja vastupidavuskavale, sealhulgas REPowerEU peatükile, positiivse hinnangu ja leidnud, et kava vastab rahuldavalt määruses (EL) 2021/241 sätestatud hindamiskriteeriumidele, tuleks kooskõlas kõnealuse määruse artikli 20 lõikega 2 ja V lisaga sätestada muudetud taaste- ja vastupidavuskava, sealhulgas REPowerEU peatüki rakendamiseks vajalikud reformid ja investeerimisprojektid, asjakohased eesmärgid, sihid ja näitajad ning summa, mille liit teeb muudetud taaste- ja vastupidavuskava, sealhulgas REPowerEU peatüki rakendamiseks kättesaadavaks tagastamatu rahalise ja laenuetusena.

Rahaline toetus

- (106) Portugali muudetud taaste- ja vastupidavuskava, sealhulgas REPowerEU peatüki hinnanguline kogukulu on 22 215 870 313 eurot. Kuna muudetud taaste- ja vastupidavuskava hinnanguline kogukulu on suurem kui Portugali jaoks ette nähtud ajakohastatud maksimaalne rahaline toetus, peaks Portugali muudetud taaste- ja vastupidavuskava, sealhulgas REPowerEU peatüki jaoks eraldatud, artikli 11 kohaselt arvutatud rahaline toetus olema võrdne Portugali muudetud taaste- ja vastupidavuskava, sealhulgas REPowerEU peatüki jaoks kättesaadava rahalise toetuse kogusummaga. See summa on 15 540 390 877 eurot, millest 70 676 917 eurot on ette nähtud REPowerEU peatüki reformide ja investeeringute toetamiseks ning 15 469 713 960 eurot taaste- ja vastupidavuskava muude reformide ja investeeringute toetamiseks.
- (107) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 21a lõikele 5 esitas Portugal 26. mail 2023 taotluse kõnealuse määruse artikli 21a lõikes 1 osutatud summa eraldamiseks, mis jaotatakse liikmesriikide vahel määruse (EL) 2021/241 IVa lisas esitatud meetodikas sätestatud näitajate alusel. REPowerEU peatükis sisalduvate artikli 21c lõike 3

punktides b–f osutatud meetmete hinnanguline kogukulu on 855 400 000 eurot. Kuna see summa on Portugalile eraldatud osast suurem, peaks Portugalile antav täiendav tagastamatu rahaline toetus olema võrdne eraldatud osaga. See summa on 703 364 724 eurot.

- (108) Lisaks esitas Portugal 28. veebruaril 2022 kooskõlas määruse (EL) 2021/1755⁷ artikliga 4a põhjendatud taotluse paigutada Brexitiga kohanemise reservist rahastusse ümber kogu allesjäänud esialgne eraldis summas 81 358 359 eurot. See summa tuleks teha kättesaadavaks REPowerEU peatükis sisalduvate reformide ja investeeringute toetamiseks täiendava tagastamatu rahalise toetusena.
- (109) Portugali jaoks kättesaadava rahalise toetuse kogusumma peaks olema 16 325 113 960 eurot.

Laen

- (110) Lisaks on Portugal lisareformide ja -investeeringute toetamiseks taotlenud laenuetoetust summas 5 890 756 353 eurot. REPowerEU peatükis sisalduvate reformide ja investeeringute jaoks laenuetoetust ei taotleta. Portugali taotletud laenu maksimaalne maht on väiksem kui 6,8 % tema 2019. aasta kogurahvatulust jooksevhindades. Taaste- ja vastupidavuskava hinnangulised kogukulud on suuremad kui Portugalile kättesaadav rahaline toetus, sealhulgas REPowerEU peatükk ja tagastamatu rahalise toetuse kujul antav ajakohastatud maksimaalne rahaline toetus, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ⁸ kohasest heitkogustega kauplemise süsteemist saadav tulu ja Brexitiga kohanemise reservi vahendid.

REPowerEU eelmaksed

- (111) Portugal on taotlenud REPowerEU peatüki rakendamiseks järgmist rahastamist: 70 676 917 eurot rahalise toetusena, mis on arvatud vastavalt artiklile 11, 81 358 359 euro ümberpaigutamine Brexitiga kohanemise reservi vahenditest tehtud esialgselt eraldisest ja 703 364 724 euro ülekandmine Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ kohase heitkogustega kauplemise süsteemi tulust.
- (112) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artiklile 21d taotles Portugal kõnealuste summade puhul 3. juulil 2023 eelmakset, mis moodustab 20 % taotletud rahastamisest. Sõltuvalt olemasolevatest vahenditest tuleks see eelmakse Portugalile kättesaadavaks teha määruse (EL) 2021/241 artikli 23 lõike 1 kohaselt komisjoni ja Portugali vahel sõlmitava lepingu („rahastamisleping“) jõustumise korral ja sellega kooskõlas.
- (113) Seetõttu tuleks nõukogu 6. juuli 2021. aasta rakendusotsust ST 10149/2021, ST 10149/2021 ADD1, milles käsitletakse Portugali taaste- ja vastupidavuskavale antud hinnangu heakskiitmist, vastavalt muuta. Selguse huvides olgu märgitud, et kõnealuse rakendusotsuse lisa tuleks täies ulatuses asendada,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

6. juuli 2021. aasta rakendusotsust muudetakse järgmiselt.

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. oktoobri 2021. aasta määrus (EL) 2021/1755, millega luuakse Brexitiga kohanemise reserv (ELT L 357, 8.10.2021, lk 1).

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiiv 2003/87/EÜ, millega luuakse ühenduses kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ (ELT L 275, 25.10.2003, lk 32–46).

1) Artikkel 1 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 1

Taaste- ja vastupidavuskavale antud hinnangu heakskiitmine

Portugali muudetud taaste- ja vastupidavuskavale määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõikes 3 sätestatud kriteeriumide alusel antud hinnang kiidetakse heaks. Taaste- ja vastupidavuskava kohased reformid ja investeerimisprojektid, kava järelevalve ja rakendamise kord ja ajakava (sealhulgas asjaomased eesmärgid ja sihid ning laenu maksmisega seotud täiendavad vahe- ja lõppeesmärgid ning kavandatud eesmärkide saavutamise seotud näitajad) ning komisjonile asjakohaste alusandmete täielikult kättesaadavaks tegemise kord on esitatud käesoleva otsuse lisas.“

2) Artikli 2 lõiked 1 ja 2 asendatakse järgmisega:

„1. Liit teeb Portugalile tagastamatu toetusena kättesaadavaks rahalise toetuse summas 16 325 113 960 eurot⁹. See toetus hõlmab järgmist:

- (a) 9 758 504 454 eurot, mis on võimalik siduda juriidiliste kulukohustustega 31. detsembriks 2022;
- (b) 5 781 886 423 eurot, mis on võimalik siduda juriidiliste kulukohustustega 1. jaanuarist 2023 kuni 31. detsembrini 2023;
- (c) määruse (EL) 2021/241 artikli 21a lõike 6 kohaselt 703 364 724¹⁰ eurot üksnes kõnealuse määruse artiklis 21c osutatud meetmete jaoks, välja arvatud artikli 21c lõike 3 punktis a osutatud meetmed;
- (d) 81 358 359 eurot, mis kantakse Brexitiga kohanemise reservist üle rahastusse.

2. Komisjon teeb liidu rahalise toetuse Portugalile kättesaadavaks osamaksetena kooskõlas käesoleva otsuse lisaga. Kooskõlas määruse (EL) 2021/241 artikliga 13 tehakse eelmaksena kättesaadavaks 1 807 948 257 eurot.

Kooskõlas määruse (EL) 2021/241 artikliga 21d tehakse eelmaksena kättesaadavaks 171 080 000 eurot. Komisjon võib eelmakse teha kuni kahes osas.

Komisjon võib eel- ja osamaksed välja maksta ühes või mitmes osas. Osade suurus sõltub rahaliste vahendite kättesaadavusest.“

3) Artikli 3 lõiked 1 ja 2 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 3
Laenutoetus

1. Liit annab Portugalile laenu kuni 5 890 756 353 eurot.

---

⁹ See summa vastab rahaeraldise summale, mis jääb alles pärast seda, kui määruse (EL) 2021/241 artikli 6 lõikes 2 sätestatud kuludest on maha arvatud Portugali proportsionaalne osa, ning mis arvutatakse kõnealuse määruse artiklis 11 sätestatud meetodika kohaselt.

¹⁰ See summa vastab rahaeraldise summale, mis jääb alles pärast seda, kui määruse (EL) 2021/241 artikli 6 lõikes 2 sätestatud kuludest on maha arvatud Portugali proportsionaalne osa, ning mis arvutatakse kõnealuse määruse artiklis 11 sätestatud meetodika kohaselt.

2. Komisjon teeb lõikes 1 osutatud laenutoetuse Portugalile kättesaadavaks osamaksetena kooskõlas käesoleva otsuse lisaga. Kooskõlas määruse (EL) 2021/241 artikliga 13 tehakse eelmaksena kättesaadavaks 350 870 000 eurot.
3. Komisjon võib eel- ja osamaksed välja maksta ühes või mitmes osas. Osade suurus sõltub rahaliste vahendite kättesaadavusest.“

4) Lisa asendatakse käesoleva otsuse lisa tekstiga.

Artikkel 4
Adressaat

Käesolev otsus on adresseeritud Portugali Vabariigile.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja